NATIONAL LIBRARY
DEC 9 1968
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

192/A/20/4+

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121; 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — I. ŠĪMANE,
5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.
SATURDAY, NOVEMBER 30, 1968

LATVIJA
AMERIKĀ

96. N-RS SESTDIENA, 1968. GADA 30. NOVEMBRIS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevēja — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 6 Ont., Canada; tālr. 465—7902
Biroja: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A.
Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠĪMANE,
5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālrunis 774—5744

Dzīvības zīmju meklētāji

LATVIJAS VALSTSSVĒTKU SVINĪBAS PRIEDAINE

Aizvadīti Latvijas valsts lielie svētki — 50 gadu dibināšanas atceres. To, kuŗi šo dienu vēl atceras, ir vēl diezgan daudz. To, kuŗi Latvijas valsti palīdzēja izcīnīt ar šauteni un durkli, kļūst arvien mazāk.

Lāčplēšu godināšanai un Latvijas dzīvības zīmju meklēšanai bija veltīts 18. novembŗa sarīkojums Ņudžersijas Priedainē. Ne aizgājušo gadu, ne pašreizējie grūtie politiskie apstākļi nevarēja apēnot cerību un ticību, kas izpaudās visās svētku runās. Sarīkojumu ievadīja māc. T. Vēdzeles zīmīgie lūgšanas vārdi: „Savas valsts 50. gadadienā tu esi izgājis meklēt dzīvības zīmes," liekot atcerēties sējēju rudenī, kas atdod zemei sēklu, lai tā mirtu un augšāmceltos, salīdzinot mūs ar sēklas graudiem, izkaisītiem plašajā pasaulē, un atgādinot izprast sēklas grauda valodu, kas uz mums runā svētku dienā.

Trimdniecības 24 gadi vienu otru sākumā rosīgu sabiedrisku darbinieku pamazām nogurdinājuši. Viņu vietā ne tikai latviešu, bet baltiešu un citu apspiesto tautu kopīgajā darbā radusies jauna darbinieku audze, pie kuŗas piederēja arī apsveicēji Daniels Marčisins, Apspiesto tautu padomes priekšsēdis Ņudžersijā, un Juhans Simonsons, Ņudžersijas baltiešu padomes sekretārs. Nododot īgaunu organizācijai sveicienus, J. Simansons teica: „Kopīgais likteņis mūs saistījis uz visiem laikiem. Tikai kopīgā darbā un degsmīgā cerībā sagaidīsim baltiešu un citu apspiesto tautu brīvību."

Galvenais svētku runātājs prof. Dr. Edgars Andersons apskatīja Latvijas likteņgaitas aizvadītajos gadsimtos un, par spīti šāsdienas pārkrievināšanas pazīmēm, atgādināja: „Latvijas vārdu nevienam okupantam 50 gadu laikā nav izdevies izdzēst no pasaules kartes. Latviešu tauta pastāv vēl šodien kā dzimtenē, tā šeit, trimdā, un ir ideoloģiski un nacionāli stiprāka un apzinīgāka nekā jebkad. Arī latviešu jaunatne Latvijā vēl nekad nav bijusi ideoloģiski tik stipra kā tagad." Runu Dr. E. Andersons pabeidza gaišā pārliecībā, ka viņš kā vēsturnieks var liecināt, ka neviena varmācība nepastāv mūžīgi un ka Latvija būs brīva, bet jāsagatavojas ilgākam apspiestības posmam.

Skumīgi atcerējos to galīgo rītdienu, kuŗai mūs audzināja trīsdesmito gadu skolās, un to politisko nesagatavotību, kādā mums tik drīz bija jāsagaida okupācijas varas un tās īstie vai šķietami īstie kalpi. Kad sarunās vēlāk Dr. E. Andersonam pateicos par spēka vārdiem, viņš atbildēja, ka tie esot arī viņa ticības vārdi.

Amerikas latviešu apvienības vicepriekšsēdis Jānis Blumbergs, godinot klātesošos lāčplēšus, teica: „Mēs nevaram ne vārdos, ne darbos izteikt pateicību tiem karavīriem, kas toreiz cīnījās un valsti atbrīvoja no austrumu un rietumu iebrucējiem." Meitenes pasniedza ziedus ģenerālim Jānim Lavenieksm, Ansim Jēkabsonam, Augustam Kraucim un Jānim Blāķim.

Cildinot nenogurstošu darbošanos Latvijas daudzināšanā un baltiešu sabiedriskā darba apvienošanā, J. Blumbergs pasniedza ALAs kultūras daļas goda rakstu Ernestam Donim.

Latvijas 50 gadiem darināta atzinības medaļas piešķirtas tautas vietnieku nama pārstāvjiem Patonam un Hovardam un Seton Hall universitātes profesoram Dr. J. Stukam, kuŗa vadītās radiopusstundas jau gadiem nemitas atgādināt Baltijas

(Nobeigums 5. lpp.)

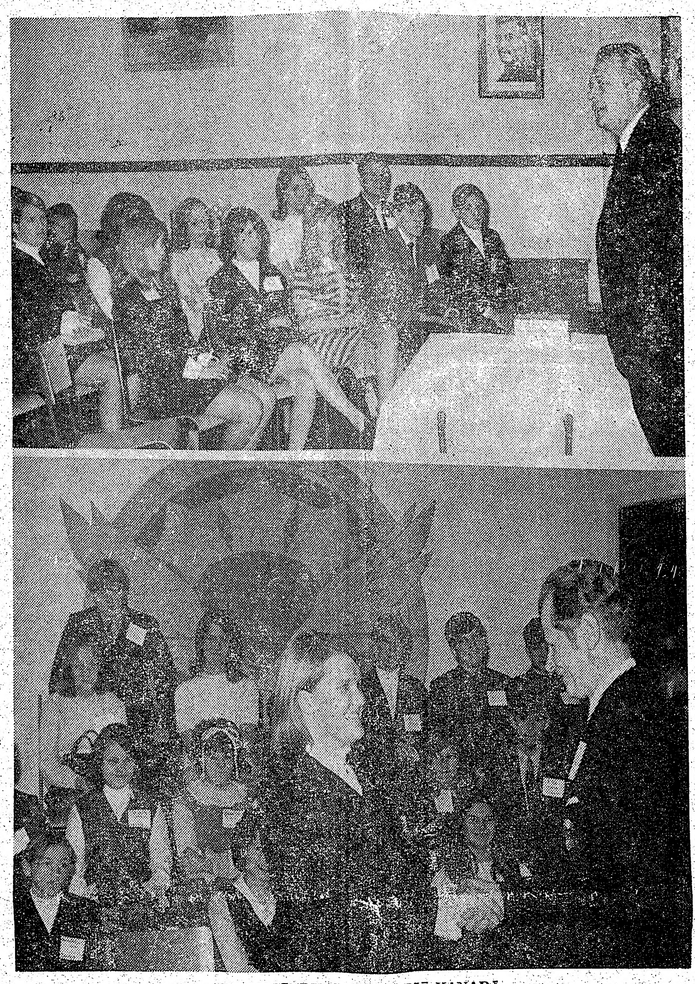

PIRMAJĀ DV SALIDOJUMĀ KANADĀ

Toronto 23. novembrī notika Kanadas DV valdes jaunatnes nozares rīkotais pirmais DV jaunatnes salidojums, kuŗa atreferējumu sniegsim nākošajā numurā. Augšējā uzņēmumā māc. Ā. Čops izskaidro salidojuma dalībniekiem, kas ir garīgā Latvija, kuŗu glabājam savās sirdīs. — Apakšā: Kanadas DV valdes jaunatnes nozares vadītājs E. Ozols pasniedz naudas balvu hamiltonietei Baibai Smitai-Kalējai par DV rīkotajā jaunatnes rakstu darbu sacensībā godalgoto darbu vecākajā grupā „Latvijas brīvības ideja vēsturiskā un literārā skatījumā". Foto: J. Liģers

Ontario premjēra sveiciens

Pateicībā par izrādīto interesi un latviešu pasākumiem sniegto atbalstu LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra īsi pirms 18. novembŗa nodeva Ontario provinces premjēram Džonam Robartam albumu ar uzņēmumiem no pēdējiem Kanadas latviešu dziesmu svētkiem Toronto 1965. gadā, iesietu glītos ādas vākos ar latviešu ornamentiem. Tagad premjērs Dž. Robarts piesūtījis LNAK valdes priekšsēdim pateicības vēstuli ar labākajiem novēlējumiem latviešiem nākotnē, reizē sveicot tos lielajā Latvijas svētku dienā.

Latviešu gaidu priekšniece M. Vilka, apsveicot LNAK Latvijas dibināšanas 50. gadadienā, paziņoja, ka latviešu gaidu simboliskā velte Latvijai tās lielajā dienā ir pašu gaidu darinātās grāmatas dāvināšanai latviešu skolām. Tās ir bilžu grāmatas latviešu valodā, vai arī satur gaidu savāktas puķu, koku lapu un labības augu kollekcijas. Šīs grāmatas gaidas latviešu skolām dāvina Latvijas valstssvētku aktos Kanadā, ASV, Austrālijā, Anglijā un Zviedrijā, cenšoties praksē īstenot savu mudi: „Pasaules tālēs augsim vienoti Latvijai!"

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā priekšsēdis J. Niedra uzrunas laikā Latvijas valstssvētku aktā Vašingtonā (skat. rakstu LA 23. novembŗa numurā); pa kreisi — Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs prof. Dr. A. Spekke.

Pērtiķis atgriezās sprostā

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Lielākie optimisti Vašingtonā neparedzēja, ka valsts vadības pāriešana no Lindona Džonsona rokām jaunievēlētā prezidenta Ričarda Niksona ziņā risināsies tik gludi un bez jebkādiem asumiem. Demokratu un republikāņu partijas deklarējušas kopīgu nostāju ASV ārpolitikā un izlīdzinājušas arī savstarpējās pretišķības iekšpolitisko problēmu atrisināšanā. Laiku līdz nākošā gada 20. janvārim var uzskatīt par pašreizējā un nākošā prezidenta kopvaldīšanas periodu, jo Džonsons pakāpeniski jau tagad nodod valdības grožus savam pēcniekam un katrā svarīgākajā politiskā jautājumā konsultējas ar Niksonu.

Arī pēc 20. janvāŗa, kad visu pašreizējo un nākotnes problēmu smagumu uz saviem pleciem pārņems Niksons, neviens negaida krasu pagriezienu ASV politiskajā dzīvē. Mainīsies gan lietu kārtotāji, bet pašas kārtojamās lietas — karš Vietnamā, valsts drošības stiprināšana un iekšpolitisko problēmu jūra paliks nemainījušās. Tai pašā laikā tomēr cerības, ka jaunā administrācija būs sekmīgāka par līdzšinējo, ne bez pamata vairojas, jo Vašingtonā valda pārliecība, ka Niksona jaunajā valdībā būs svaigas un spēcīgas asinis. Politiskie komentātori atzīst, ka asiņu pārliešanas rezultātā ASV politiskais mugurkauls nostiprināsies un reizē ar to atgriezīsies nācijas uzticība un atbalsts Baltajam namam.

Vietnamas karš vēl arvien ir lielākā aktuālitāte, bet pamazām ilūzijas par ātru konflikta izbeigšanas iespēju sāk zust. Amerikāņi beidzot sāk saprast, ka Hanoja miera sarunas Parīzē pārvērtusi par skaļu komūnistu propagandas teātri. Saigonas valdība gan beidzot bez sevišķas sajūsmas piekritusi sūtīt uz Parīzi arī savus pārstāvjus, lai tie līdzās Vašingtonas delegātiem sēstos pie konferences galda, taču Saigonai nav nekādu aplamu sapņu, ka varēs panākt kādu pieņemamu Vietnamas kara izbeigšanas vienošanos. Parīzē amerikāņi runās par militārām problēmām, bet Saigonai būs pēdējais vārds politiskajos kompromisa priekšlikumos.

Pašā Vietnamā gaidītās ieroču apklusināsa vietā Hanojas atbalstītie teroristi tagad miermīlīgos iedzīvotājus bez padomju raķetēm slepkavo jau arī ar lielgu metēju. Nav domājams, ka amerikāņu pacietības mērs ir neizsmeļams. Jau atskanējušas balsis, ka uzlidojumi Ziemeļvietnamai atjaunojami, ja Hanoja savu agresīvo rīcību neizbeidz. Par stāvokļa tālāko attīstību Vietnamā nav lielu šaubu, un nav svarīgi, vai pavēli amerikāņu spēkiem paturēt militāro virsroku dos Džonsons vai Niksons. Lai cik nepopulārs kļuvis karš Vietnamā, amerikāņi tomēr sāk apzināties, ka Vašingtonas sniegto miera palmas zaru Hočimins uzskata par beznoteikumu militārās kapitulācijas balto karogu. Tai pašā laikā Vietnamā militārais stāvoklis ir gluži pretējs. Hanoja savu militāro un morālo spēku norietu cenšas saglābt bezkaunīgā politiskā histerijā, prasot faktisku Dienvidvietnamas atdošanu komūnistu varai.

Vietnamas konflikta tālākajā attīstībā par drīzu un pieņemamu izkārtojumu Vašingtona nevar runāt. Tādā pašā neziņas un šaubu pilnā atmosfairā atrodas arī citu nākotnes politisko notikumu smagumpunkti. Še jāievēro, ka starptautiskās politikas skatuvē vēl ilgu laiku galvenajās lomās paliks tikai divi spēlētāji — Vašingtona un Maskava. Tādēļ tikpat svarīgi, kā klausīties Vašingtonas politiskos sirdspukstus, ir arī sekot daudz grūtāk sadzirdamajiem cilvēku miljonus apņemošanas un īpatās smadzeņu darbības simptomiem.

Nesenie notikumi Čechoslovakijā ļoti iespaidīgi apliecināja, ka Maskava, lai cik varenas būtu tās dzelžainās ķepas, nav spējusi un nespēs salauzt savai varai pakļauto tautu nacionālisma un pretestības garu. Arī komūnistu starptautiskā solidāritāte, kuŗa ir pamatā Maskavas pasaules iekaŗošanas sapņiem, ir pajukusi. Pad. savienības un sarkanās Ķīnas ideoloģisko pretišķību rezultātā Kremlis ir spiests gan atklāti baidīt savus pilsoņus ar „imperiālistisko kapitālistu ielenkumu", bet aiz šīs tukšās propagandas faktiski slēpjas Maskavas bailes no pavisam citām briesmām. Tās ir Maocetunga „dzeltenās briesmas", kuŗas agri vai vēlu var nevis ideoloģiski, bet fiziski apdraudēt „lielās dzimtenes" robežas. Ķīniešu miljoni izsalkumā var meklēt sev plašāku dzīves telpu tikai uz Pad. savienības rēķina.

Bija laiks, kad pasaules gudrākās galvas komūnistu varas iekšēju sabrukumu Pad. savienībā uzskatīja par neiedomājamu ūtopiju, jo pieņēma, ka bailes no čekas represijām padarījušas uz mūžu verdzināto tautu miljonus par Kremļa varai paklausīgu aitu baru. Vērojot laika zīmes, tagad jāatzīst, ka šis pieņēmums bijis aplams. Komūnistu vara arī Pad. savienībā lēnām, bet noteikti iet pretim sabrukumam. Sairuma pirmos dīgļus sev līdz atnesa sarkanarmijas karavīri, kuŗi pēc otra pasaules kaŗa izbeigšanās atgriezās mājās. Viņi bija savām acīm redzējuši, ka Kremļa propaganda par posta pilno strādnieku dzīvi kapitālisma zemēs ir salīdzinājumā ar pašu bēdīgo dzīvi komūnistu paradīzē. Kritiskais neapmierinātības raugs jau 1945. gadā pavisam negaidītā veidā izpaudās atklātībā, kad kādā Ļeņingradas komūnistu žurnālā parādījās satīriķa Zoščenko raksts „Pērtiķa piedzīvojumi". Šai satirā Zoščenko lika pērtiķim atstāt savu sprostu zooloģiskajā dārzā un padzīvot kādu laiku starp padomju pilsoņiem. Iepazinies ar patiesajiem dzīves apstākļiem „pasaules lielākajā demokratijā un darba ļaužu paradīzē", pērtiķis labprātīgi atgriezās savā zooloģiskā dārza sprostā, jo atzina, ka tajā dzīve ir nesalīdzināmi labāka nekā ārpusē... Politbirojs tūlīt steidzās Zoščenko apvainot pretpadomju nostājā, jo viņš savam pērtiķim bija mutē licis „naidīgus un melīgus spriedumus par pilsoņu dzīvi padomju iekārtā". Reizē ar Zoščenko nežēlastībā krita arī žurnāla redakcija, kas bija iedrošinājusies

(Nobeigums 8. lpp.)

PRĀVESTS VIESTURS ŠĒFERS

Adventa vēsts

To mēs rakstām, lai mūsu prieks būtu pilnīgs.

Šī ir tā vēsts, ko esam dzirdējuši un pasludinām jums, ka Dievs ir gaisma, un Viņā nav it nekādas tumsības.

I Jāņa vēst. I, 4. un 5. p.

Ar katru aizvadīto stundu, diena kļūst īsāka, un tumsa arvien vairāk un vairāk liek sevi sajust. Liekas, ka kāds neredzams smagums kā akmens mums uzguļas un to nekādi novelt nevaram, Arī mīļu, tuvu cilvēku teikti vārdi mums nevar palīdzēt. Nē! Šis smagums paliek.

Gan pār zemi krīt baltā sniega sega. Tā uz brīdi apsedz visu neglīto, bet sirds nemieru un nomāktību tā nespēj izkliedēt.

Tas tāpēc, ka mūs nomāc ne tikai tumsa dabā, bet arī garīgā tumsa, kuŗa ir apņēmusi tautas un cilvēkus. Par mieru daudz gan runā, bet īsti pēc miera netiecas. Tieši otrādi! Ieroču fabrikas drudžaini strādā, kaļot jaunus un vēl nebijušus kaŗa ieročus ar vēl lielāku iznīcināšanas spēku.

Visu to redzot, ir jājautā, kur ir cilvēks — Dieva radības lepnums? Viņa nav! Cilvēks ir zaudējis viņam radības dienā doto dievišķīgumu.

Kas ir centies saskaitīt tās rokas, kuŗas šodien izstiepjas kā lūdzējas pēc dieniškās maizes? Vai pasaulē maizes trūkst? Nē! Nav tikai īstas cilvēcības, kas to gribētu iedot!

Mēs dzirdam par cietējiem. Ir iespējams tiem palīdzēt, ja vien būtu griba. Bet daudziem liekas izdevīgāk izlikties aklīem un kurliem.

Asaras! Kas gan tās ir saskaitījis un vai vispār tās ir saskaitāmas, kuŗas jau ir lijušas un vēl šodien list pār vaigiem, apraudot savus kaŗā kritušos dēlus? Neviens!

Mūsu dzīvē un pasaulē nekas nemainīsies, ja mīlestība nekļūs par vadošu spēku. Bet mīlestība nav prāta, tā ir sirds lieta. Tas nozīmē, ka cilvēkiem iekšēji jātop pārveidotiem. To neiespēj nekādi cilvēku izgudrojumi. Nē! Vienīgais, kas to spēj, ir Dievs. Vai Viņš mūs ir aizmirsis? Nē! Ir atkal adventa laiks. Laiks, kuŗā atkal no jauna mums tiek teikts: „Dievs ir gaisma un Viņā nav it nekādas tumsības."

Tātad — ir vēl kāda cerība! Un kur ir cerība, tur tumsa nespēj visu nomākt un uzvarēt.

Reiz Šveicē, lavīnai gāžoties, tika aprakta kāda zemnieka māja. Drīz izbeidzās ogles un petroleja. Māja iegrima tumsā. Mājastēvs, savus ļaudis mierinot, sacīja: „Lai gan mēs te esam tumsā, tomēr nealzmirstiet, ka Dieva saule spīd." Un tiešām, kad visi spēki bija izsikuši, logā atspīdēja gaisma. Dieva saule bija darījusi savu darbu un sniega kalnu izkausējusi.

Un tā tas ir arī ar mums!

Lai gan ir daudzi un dažādi notikumi, kas aizsedz mūsu dzīves gaišās debesis, tomēr arī mēs nedrīkstam aizmirst, ka Dievs kā saule spīd.

Ka Dievs par saviem ļaudīm ir nomodā, to atgādina šis ilgu un cerību pilnais adventa laiks. No jauna skan senu senā vēstē: Dievs ir gaisma!

Atveriet paši sevi šai gaismai un priecājieties, jo tā ir gaisma, kas atņems visu smago un drūmo. Nav jāpadodas mums šāsdienas notikumiem, jo nākotne var arī būt citāda. Vienīgi mums ir jātic šai gaismai!

Vai tas ir neiespējami? Nē!

Kā aukstā un sniega bagātā ziema mums nevar atņemt pārliecību, ka nāks pavasaris ar jaunu ziedoni, tā arī nekādi notikumi un cilvēku garīgā vienaldzība nevar mazināt ticību Dieva varenībai. Nē!

Kādas arī būtu mūsu domas vai ieskati par to, kas notiek, tomēr pāri visam skan adventa zvani. Zvani, kas vēstī, ka Dievs ir gaisma. Gaisma, kas neizdziest un kuŗu nevar nomākt nekāda tumsa, nedz kādi pasaules notikumi.

Ļausim šai gaismai sevī ieiet dziļi iespīdēt, jo tā mūs ved pretim vislielākajam brīnumam, dievišķīgajai mīlestībai, kas Ziemsvētku vakarā kļūst redzama mazajā Jēzus bērnā.

Ja šī mīlestība kļūs dzīva, tad bez visām atbrunošanās komisijām ieročus pārkals par arkliem un izkaptīm. Tad vairs nebūs izsalkušo un noskumušo, jo mīlestība kā zelta stars visu, visu pārveidos!

Ticiet šai mīlestībai, jo tā ir atspīdums no Dieva gaismas!

Lieli un mazi notikumi Austrālijā

3 CILVĒKU DEMONSTRĀCIJA

Bija paticami pārsteigts, kad 6. novembra vakarā, ieradies uz Kanberas vakara ziņas Sidnejas redakcijā, ciemiņš Latvijas vārds un uz skrāja parādīja DV informācijas nozares vadītāja P. Šaica tautas tērpā un ar lielu profesionālisti plakātu rokā. Bija vēlmes vēl citi plakāti uz tautas tērpi, bet, tā kā nesaskaņas informācijas pakalpojuma, ka tā ir demonstrācija Austrālijas pārvaldošā Darbiņi pie vienības, kuŗā Padomju savienības sūtnis Kanjo pieņemam par gadu komūnisma revolūcijas godināšanu. Demonstrācijā bij tikai latvieši, kas protestēja pret Padomju okupāciju Latvijā un padomju okupantu Latvijā. Bet vēlāk viņš man paskaidroja, ka viņš esot latvietis, kas dzimis Austrālijā, bet vecāki esot bijuši latvieši. Viņš esot arī Latvijas valsts pilsonis, kas ieradies Kanberā, lai protestētu pret padomju okupāciju Latvijā.

Pieņemsim, ka tā arī bija, bet tā pārsteiga, kuŗas bauda latviešu kopā pulējas savas dievināju, bet angliskam bannu mān. Dīvaini. Bet nacionālās Krāsas konsule Dr. C. Junga plāš bija pārsteigta. Nemiešu un igaunu organizācijas, kā arī austrālieši Anglikāņu katedrāles Kanberā un Apspiesto tautu dienu.

Visas nometnēs Latvijā atrastas Austrālijā tiesprāšu C. Brāls un pasniedza Latvijas 50 gadu atbrīvošanas medaļas un goda diplomus Austrālijas federālās valdības ministram un plaši pazīstamajam preskomūnismā cīnītājam V. C. Venrovsam un Latvijas federācijas prezidentam S. Narbutam. Apbalvojamiem pasniedzēs. Venrovss cita viņš izteicās, ka šo apbalvojumu saņemot nepelnīti, jo nevienu austrālieti neesot šāda goda cienīgs, jo tomēr, kad Latvijai palīdzēta viņa sirsnīga. Austrālija nesot palīdzējusi ne pirksti.

Pieņemšana ilga turpat 3 stundas un kļuva ļoti interesanta, jo tajā tika nevienā latviešu sarīkojumā nav bijis tik daudz austrāliešu un citu tautu pārstāvju. Visi runātāji sajēma lakrakstu „Austrālijas Latvietis" speciālnodevumu angļu valodā „Republic of Latvia". Par to runāja ministrs, viņas ģenerālkonsuls Dr. Junga, Latvijas konsuls Dr. C. Brāls un pasniedzējs V. Venrovss. Viņi visi uzsvēra, ka Latvijas okupācija ir nelikumīga un nepieņemama un ka Latvijas tauta nekad nepadosies okupantiem.

Pēc šī neaizmirstamā brīža un dziesmas „Dievs, Tavā svētā dārzam ar karogu", kas J. Freimaņa klavieršpavadījumā izskanēja izjūsmā un varenī, māc. P. Lejiņš svētdrīdī apsveja vārdus: „Es zinu tavus darbus, tavu mīlestību, ticību, pakalpību un pacietību un ka tavi pēdējie darbi ir lielāki nekā pirmie. Un tam, kas uzvar, kas dara manus darbus līdz galam, es došu rītā zvaigzni." Pēc dziesmas „Svēts mantojums šī zeme mūsu tautai" svētku runu teica zādreizējā SLB Kīzas Siliņas skolas audzēkne, tagad jau B.Sc. grāda īpašniece Ilze Budule, bērniem labi saprotamā un dzidri skaidrā latviešu valodā atklājot Latvijas tapšanu tā, ka par visnemierīgākās bērni uzmanīgi klausījās.

Visas nometnēs Latvijā apvienības Austrālijā tiesprāšu C. Brāls un pasniedza Latvijas 50 gadu atbrīvošanas medaļas un goda diplomus Austrālijas federālās valdības ministram un plaši pazīstamajam preskomūnismā cīnītājam V. C. Venrovsam un Latvijas federācijas prezidentam S. Narbutam. Apbalvojamiem pasniedzēs. Venrovss cita viņš izteicās, ka šo apbalvojumu saņemot nepelnīti, jo nevienu austrālieti neesot šāda goda cienīgs, jo tomēr, kad Latvijai palīdzēta viņa sirsnīga. Austrālija nesot palīdzējusi ne pirksti.

Pieņemšana ilga turpat 3 stundas un kļuva ļoti interesanta, jo tajā tika nevienā latviešu sarīkojumā nav bijis tik daudz austrāliešu un citu tautu pārstāvju. Visi runātāji sajēma lakrakstu „Austrālijas Latvietis" speciālnodevumu angļu valodā „Republic of Latvia". Par to runāja ministrs, viņas ģenerālkonsuls Dr. Junga, Latvijas konsuls Dr. C. Brāls un pasniedzējs V. Venrovss. Viņi visi uzsvēra, ka Latvijas okupācija ir nelikumīga un nepieņemama un ka Latvijas tauta nekad nepadosies okupantiem.

SKOLU LAIKS

Lai mūsu jaunās paaudzes nodrošinātu latviešu valodas un tēvu zemes mīlestību un pasludinātu Latvijas 50 gadu atbrīvošanas medaļas un goda diplomus Austrālijas federālās valdības ministram un plaši pazīstamajam preskomūnismā cīnītājam V. C. Venrovsam un Latvijas federācijas prezidentam S. Narbutam. Apbalvojamiem pasniedzēs. Venrovss cita viņš izteicās, ka šo apbalvojumu saņemot nepelnīti, jo nevienu austrālieti neesot šāda goda cienīgs, jo tomēr, kad Latvijai palīdzēta viņa sirsnīga. Austrālija nesot palīdzējusi ne pirksti.

Pieņemšana ilga turpat 3 stundas un kļuva ļoti interesanta, jo tajā tika nevienā latviešu sarīkojumā nav bijis tik daudz austrāliešu un citu tautu pārstāvju. Visi runātāji sajēma lakrakstu „Austrālijas Latvietis" speciālnodevumu angļu valodā „Republic of Latvia". Par to runāja ministrs, viņas ģenerālkonsuls Dr. Junga, Latvijas konsuls Dr. C. Brāls un pasniedzējs V. Venrovss. Viņi visi uzsvēra, ka Latvijas okupācija ir nelikumīga un nepieņemama un ka Latvijas tauta nekad nepadosies okupantiem.

LATVIJAS VALSTSVĒTKU SVINĪBAS SIDNEJĀ

Sidnejas latviešu organizāciju rīkotā Latvijas simtgades 50 gadu atzīmes svinības šāda 18. novembra vakarā ar svinīgu pieņemšanu Manlijā viesnīcā, kuŗā ieradās ap 80 ļaužu viesi, no tiem tikai puse bija latviešu organizāciju vadītāji, kultūras un sabiedriskie darbinieki. Kopumā bija austrāliešu viesi skaitā, to vidū federālās valdības pastāvīgā ministra N. H. Bowen, sociālieta ministra V. C. Venrovsa un repatriācijas ministra G. C. Maklellana, kā arī 6 federālā parlamenta deputāti. Jaundienvidvelsas premjera pārstāvja departaments E. D. Dārbija, kas ir arī Apspiesto tautu padomes Austrālijas nacionālās komitejas priekšsēža, provinces vadītāja — tiesību ministra K. M. Makkena, ģen. sprokūrora — A. Kaulfīlda. Bez tam bija ieradušies valstiskā provinces parlamenta ēku palātas sapulcēšanās un spiekšanas deputāti. Karoļu kardināls N. T. Gilroju pārstāvēja monsinjors P. Kerr, kas vairāk gadus bijis tās franciskāņu pāvests, kuŗas bieniņš latviešu kapelā pulējas savas dievkalpojumus, bet angļiskam bannu mān. Dīvaini. Bez nacionālās Krāsas konsule Dr. C. Junga. plāš bija pārsteigta. Nemiešu un igaunu organizācijas, kā arī austrāliešu Anglikāņu katedrāles Kanberā un Apspiesto tautu dienu. Dārbija. Bez tam bija ieradušies valstiskā provinces parlamenta ēku palātas sapulcēšanās un spiekšanas deputāti. Karoļu kardināls N. T. Gilroju pārstāvēja monsinjors P. Kerr, kas vairāk gadus bijis tās franciskāņu pāvests, kuŗas bieniņš latviešu kapelā pulējas savas dievkalpojumus, bet angļiskam bannu mān. Dīvaini. Bez nacionālās Krāsas konsule Dr. C. Junga. plāš bija pārsteigta. Nemiešu un igaunu organizācijas, kā arī austrāliešu Anglikāņu katedrāles Kanberā un Apspiesto tautu dienu.

Vienas nometnēs Latvijā apvienības Austrālijā tiesprāšu C. Brāls un pasniedza Latvijas 50 gadu atbrīvošanas medaļas un goda diplomus Austrālijas federālās valdības ministram un plaši pazīstamajam preskomūnismā cīnītājam V. C. Venrovsam un Latvijas federācijas prezidentam S. Narbutam. Apbalvojamiem pasniedzēs. Venrovss cita viņš izteicās, ka šo apbalvojumu saņemot nepelnīti, jo nevienu austrālieti neesot šāda goda cienīgs, jo tomēr, kad Latvijai palīdzēta viņa sirsnīga. Austrālija nesot palīdzējusi ne pirksti.

Pieņemšana ilga turpat 3 stundas un kļuva ļoti interesanta, jo tajā tika nevienā latviešu sarīkojumā nav bijis tik daudz austrāliešu un citu tautu pārstāvju. Visi runātāji sajēma lakrakstu „Austrālijas Latvietis" speciālnodevumu angļu valodā „Republic of Latvia". Par to runāja ministrs, viņas ģenerālkonsuls Dr. Junga, Latvijas konsuls Dr. C. Brāls un pasniedzējs V. Venrovss. Viņi visi uzsvēra, ka Latvijas okupācija ir nelikumīga un nepieņemama un ka Latvijas tauta nekad nepadosies okupantiem.

Vienas nometnēs Latvijā apvienības Austrālijā tiesprāšu C. Brāls un pasniedza Latvijas 50 gadu atbrīvošanas medaļas un goda diplomus Austrālijas federālās valdības ministram un plaši pazīstamajam preskomūnismā cīnītājam V. C. Venrovsam un Latvijas federācijas prezidentam S. Narbutam. Apbalvojamiem pasniedzēs. Venrovss cita viņš izteicās, ka šo apbalvojumu saņemot nepelnīti, jo nevienu austrālieti neesot šāda goda cienīgs, jo tomēr, kad Latvijai palīdzēta viņa sirsnīga. Austrālija nesot palīdzējusi ne pirksti.

Pieņemšana ilga turpat 3 stundas un kļuva ļoti interesanta, jo tajā tika nevienā latviešu sarīkojumā nav bijis tik daudz austrāliešu un citu tautu pārstāvju. Visi runātāji sajēma lakrakstu „Austrālijas Latvietis" speciālnodevumu angļu valodā „Republic of Latvia". Par to runāja ministrs, viņas ģenerālkonsuls Dr. Junga, Latvijas konsuls Dr. C. Brāls un pasniedzējs V. Venrovss. Viņi visi uzsvēra, ka Latvijas okupācija ir nelikumīga un nepieņemama un ka Latvijas tauta nekad nepadosies okupantiem.

Fragments no sludinājuma, kuŗu Sadberijas latvieši sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri veselas lappuses lielumā bija ievietojuši laikrakstā „The Sudbury Star". Zem Latvijas ģerboņa lasāms mūsu valsts himnas teksts angļu tulkojumā (skat. rakstu 23. novembra numurā).

LATVIJA

Nr. 1-25 SESTDIENA, 1968. GADA 24. NOVEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Viesturs 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 921—4522.

Atbildīgais redaktors — Rūdolfs Kārtiņš 1785 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8510.

REDAKCIJA EIROPĀ

Vācijā — Paula Mūrnieka, 44 Münster Weist, Von Essen Str. 15

Redakcijai lūdzam rakstāmpapīru par vienpusēju iespiedi. Nelietotos manuskriptus nesūtājiem, bet uz pieprasījumu sūtīsim atpakaļ, ja pievienota pasmarka. Kavēti, vai sarpārmiskas pasūtījumi (Kanadā, vai starptautiskas pasūtījumi (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs uzskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50, 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 25 centi.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas šķērsjoslas teļpu.

Viņš norādīja uz tēvu „Mazpulciņa" redaktora Dr. L. Straja rakstu, kuŗā teikts, ka Latvijas jau 20 gadus nevainīga atvašas dzīvumā un ka šī dzīvuma vārdā ir Padomju savienībā, ar dzīvumsargiem — krievu komūnistiem. Ē. Šmugajs aizrādīja visus palīgā sadarbojušos šī dzīvuma vārdus, lai Latvija zūdu brīva, norādot, kas jādara, lai varētu palīdzēt Latvijas izkļūt no šī visslēkšā un vibriesmīgākā dzīvuma pasaulē.

Aktu pabeidza ar kopīgi nodziedātu Latvijas himnu.

LATVIJAS 50 GADU JUBILEJAS AKTS

Latvijas valstsvētku akts, kas notika 16. novembrī Latviešu namā, šoreiz bija domāts tikai latviešiem, tādēļ dīdžuru viesi nebija aicināti. Svētku rīcības komiteja tomēr nebija taupījusi pūlu un izdomas, lai akts izdotos krāšņs un iespaidīgs. Zāles rotājums bija tas pats, kas skolu aktā, bet skatuvi greznoja īpaši gatavots Heliformēta Latvijas valsts ģerbonis krāsās. Klāt nāca vēl visai iespaidīga „dzīva dekorācija" — SLB vidusskolas audzēkņi tautas tērpos, sasēdušies uz pakāpieniem, kuŗi vēlāk kalpoja kora novietošanai.

Ap 700 tautiešu piepildīja namu zāli līdz pēdējai iespējai, koristiem stāvot fojē. Svinīgā ceremonijā karogus ienesa Sidnejas latviešu biedrības, DV nodaļas, Korporāciju kopas pārstāvji ar sašiņiem, gaidas un skauti. Aiz karogiem sekoja lāčplēši, kuŗiem mazas meitenītes tautas tērpos pasniedza ziedus.

Aktu atklāja. LAA vicepr-dis G. Brāls nolasīja Latvijas proklamēšanas deklarāciju un godināja Latvijas atbrīvošanas cīņu un otra pasaules kara dalībniekus. Pēc viņa aicinājuma palikt mūžam uzticīgiem Latvijai klātesošie vienojās Latvijas himnā.

Svētku runu teica Sidnejās universitātes asistente Ausma Medne, sākumā pasvītrēdama pie vēsturiskām notikšām, kuŗas notvēda pie Latvijas neatkarības deklarēšanas, vēlāk norādot: „Valsts ir dīvēka roku darbs, tā nerodas spontāni un bez pūlēm. Tas ir sarežģīts sabiedriskās organizācijas rezīds. Valsts nevar izvēlēties de savus kaimiņus, nedz arī savu ģeogrāfisko novietojumu pasaules kartē." Runas turpinājumā A. Medne pieskārās arī tiešo demokratiju Francijas un Anglijas veidošanās norisei, kā arī ar to zīmēm mērā saistītai latviešu kultūras renesansei 19. gadsimtā, kuŗu iesāka izglītotie latvieši, kas bija baudījuši Rietumeiropas zinātnes kultūras augļus. Runātājs uzsvēra, ka pašreizējā simdējā nacionālā pašapziņa ir vērtīgākais mantojums no Latvijas neatkarības laika, pabeidzot runu ar aicinājumu un parāgojumu: „Mūsu kultūrālajā nacionālismā ir mūsu nākotnes spēks, tādēļ lai novērtam mūsu tautai dzimušā neizsīkstošu spēku pretoties pārkrievināšanas slogam. Mūsu trimdas latvieši, viens no galvenajiem uzdevumiem ir gādāt, lai sabiedriskā doma veidotos tā, ka varmācību pret mazajām valstīm uzskatītu par tikpat nomedīgu kā varmācību pret atsevišķiem indivīdiem. Mēs varam gaidīt un ilgi gaidīt, bet mēs nekad nedrīkstam padoties!"

Priekšnesumu dalā piedalījās Andrejs Mednis ar J. Vītola klavieru variācijām par tematu „Ej, saulīte, drīz pie Dieva", jaunieša kopa Rota ar deklamācijām režisora K. Gulberga iestudējumā un Sidnejas latviešu apvienotie koŗi, diriģējot V. Rullim un J. Puišēnam. A. Jurjāns kantātes „Tēvijai" solo dziedāja V. Skujiņa, bet klavierpavadījums atradās M. Sūres drošajās rokās.

Īpaša atzinība pienākas dekorātoriem Jānim Sviļānam un Mārtiņam Ozolam, kuŗi ar vienkāršiem līdzekļiem bija radījuši tik iespaidīgu noskaņu.

(Nobeigums 6. lpp.)

Valentina Hermane

GAIDOT

Pusplaucis zieds
Ir mūsu mīla,
Slēpj plaksti
Sapni skaistāko.
Sirds ilgu aijās
Gaidot reibst
Pusnomodā,
Pusaizmigusi . . .

Kad nāksi tu?
Kad modināsi mani?
Vai gaidīts nav
Jau diezgan?
Ar glāstu saule
Pumpuru vērš ziedā,
Es modīšos
Ar tavu atnākšanu . . .

KARSTĀS GLEZNA

GVIDO BRŪVERA DARBU SKATE TOR

Mūsu gleznotāju aizvien augošajā pulkā ir divi Dzeņi, vairāki Krūmiņi, trīs Annusi un arī divi Brūveri: Alfrēds Brūveris Torontu un Gvido Brūveris Arģentīnā.

Kad pirms pāris gadiem Bergdona galerijā Toronto Gvido Brūveris savus darbus rādīja pirmoreiz, bija vērojams brūngani - dzeltenīgs kolorits ar dīlenyidniecisku temperamentu.

Kopš tā laika, kā vērojams pašreizējā izstādē tai pašā galerijā, mākslinieka palete ir pakāpeniski mainījusies un arvien vairāk tagad redzams sarkanais — gaišs, blonds, cinobers, atjaukdamies gan ar baltiem, melniem un brūnganiem toņiem.

Nevar noliegt, ka Gvido Brūverim ir sava veida paralēlisms ar Toronto dzīvojošo mākslinieku Eduardu Dzeni: abi ir labi zīmētāji un līnijas kaligrafiju nereti izlietā arī ejļas gleznās; abi operē ar krietnu atvēzienu un lapidāri klāj laukumus, pārsk nerēķinoties ar šo laukumu malām — tās var efektīvi atsvērt, palabot, papildināt ar līniju. Abi mākslinieki „iecilpo" savos darbos daudz tvirtu šķiku, kas veido zīmējuma „asakas". Atšķirība ir galvenokārt sižetos: Eduardam Dzenim ir zirgi, sievietes un zvejnieki; Gvido Brūverim donkichotiski tipi, grupas, ļoti resnas sievietes (Eduarda Dzeņa sievietes ir ļoti slaidas un labi veidotas), bērni un daža laba ainava.

Gvido Brūvera darbi ir dzīveligi, un, viņa izstādē ieejot, kļūst silti: mākslinieks mīl sakarsēt savus darbus, kā, piemēram, varēja vērot sarkani zvīļojošajā „Tango". Tīkams, labā gaumē traktēts ekspresionisms, kas patīkami uzkarsē tuvojošās ziemas aukstajos vējos ronto latviešus.

Labs devums īpašnieku Bergu stādes neriko pār

Dzimis vienā ga Latviju, arī košā nieks Pēteris Geis jubilārs — piecd Sakarā ar to arī koncerts 1. decemb ja draudzes bazā ronto. Būdams īs zemes dēls ar zv Geistauts arī dziv pauž latviešu taut smagnējo censoņa rimstošas dailuma viegli dziedātājam, žu saistīts ikdiena bā, sasniegt prō lītātes līmeni bet Geistauts to nākt spītīgi neatl ejā. Atceros vīņu kas atstāja Rucav un ieradās Liepāj mēbeļu galdnieka visai drīz līdzās amatam sāka stu nas mākslu. Reiz mu uguns arī

Aing Latviešu

Latviešu namā izstāžu netrūkst: miņš—Krūms, vē damies 85 gadu ar saviem radien miem bija klāt s stāvīgās izstādes novembrī, kad šo notikumu atzī rotiem vārdiem.

Izstādē bija vis visvairāk ainavu, vijas motīviem, Brīvības pieminek ētu klāstā b ezers", „Daugava se", „Roja", „Tu nis", „Kokneses c. Bija arī darb strāvojumiem, gā vasara", vado zas pazīstamās p

Gleznotāja pal lās krāsas un n plūdinājumu, kas spektrāli tīriem šur tur iekvēlojas apdarē bija raup sāki, patika labā ievirmojās ar ku valjību.

Katrā gadījum sveikt sirmo gle šām ievērojamu dzis, vēl rīko tik bu izstādi un kc bērniem un ma piedalās savā „n

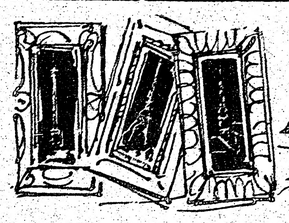

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

(64. turpinājums)

Cilvēka dvēselei jāpaliek atvērtai jauniem strāvojumiem, jauniem vārdiem, taču piesavināms un savas vēstures diegainē ieaužams tikai tas, kas saskan ar tautas dziļākajām izjūtām, ar jau izcīnīto harmoniju un daiļumu. Anarchistiskais un destruktīvais katrai veselīgai dvēselei jānoraida. Oriģinālitāte oriģinālitātes dēļ ir pašiznīcība; ir nevis mākslas celšana, bet mākslas gremdēšana. Un latvju dainas — no pirmās līdz pēdējai — apliecina savu dziļo un nemainīgo uzticību cilvēkam un cilvēcīgumam. Latvju māksla ir un paliks humānistiska, vai arī viņas nav un nebūs.

JE SUIS PARTOUT, nedēļas liela formāta laikraksts, 3. februārī bija ievietojis sava līdzstrādnieka, mākslas kritiķa Fransuā Foskas (Fosca) rakstu, kuŗā izteica vilšanos par izstādi. „Latviešu mākslinieciem esot „viegla virtuozitāte un vispusība, amata bērniška brammanība(truculence puéril de métier), kas rada tikai vāju interesi. Mēs gaidījām laucinieciskumāksla, dobulainu, bet vaļsirdīgu, un atrodam tikai trešās šķiras Monparnasu, garlaicīgus Vlamenka atdarinājumus."

Autors toties slavina tautas mākslas lietas, „skaistas un harmoniskas" un vienkāršas. Bet autors tautas mākslā nesaskata nekādas dažādības. Motīvi audumos, keramikā, metallā pierādot, ka visu Eiropas tautu motīvi un dekorātīvie elementi ir vienādi. Ja salasītu vienuviet tautas mākslas priekšmetus no Gibraltāra līdz Ziemeļpolam, no Hibrīdu salām līdz Bosforam, tikai retais mācētu atšķirt, kuŗš fajanss gatavots Portugālē, kuŗš Bernes Oberlandē, kuŗš Ungārijā, vai izšuvums nācis no Sicilijas, no Maķedonijas, vai no Zviedrijas. Aristokratiskā māksla ietekmēja tautas mākslu XVII gadsimtā; un tikai tur, kur tautas māksla pieņēma aristokratisko mākslu, tautiskā māksla kļuvusi nacionāla. Lai kļūtu bagātāka un atjaunotos, tautas mākslai nepieciešama aristokratiskā māksla, citādi tai mūžīgi jāatkārtojas...

Šo rindu rakstītājam savā laikā, studiju gados, bija izdevība piedalīties 50 tautu jaunatnes svētkos Vidusjūras krastos. Katras tautības grupa uzstājās savos tautas tērpos un rotās, tautasdziesmās un dejās. Teikt, ka tautas māksla ir vienveidīga, visām tautām viena un tā pati, nozīmē būt aklam.

Atšķirības krāsās, krāsu kombinācijās, rakstos un tērpu veidos pastāv ne tikai starp atsevišķām tautām, bet pat starp vienas tautas dažādiem novadiem.

Cilvēks, kas nespēj šo atšķirību saskatīt, nav kvalificēts spriest par atsevišķas tautas mākslas īpatībām. Je Suis Partout kritiķis ar italisko uzvārdu, izmantojis daudzināmo franču rakstītāja brīvību, sarunājis lielas aplamības un savā rakstā apliecinājis gluži neticamu redzes trulumu.

Ja te būtu par ko skumt, tad drīzāk par pašu kritiķi, ne viņa kritiku.

LE FIGARO

1826. gadā dibinātais LE FIGARO sava kritiķa Raimona Lekijē (Lécuer) vērtējumu ievietoja 6. februārī. Taču, pirms ar to iepazīstamies, ielūkosimies pašā laikrakstā, ko 1924. gadā bija nopircis pazīstamais smaržu rūpnieks Koti, kuŗā bez financiālām spējām bija parādījies arī žurnālista talants.

Figaro priekšteecis bija L'Evénement. 1866. gada 11. maijā Kārlis Hūns šai laikrakstā par savu kolēģu Klodu Monē varēja lasīt Emila Zolā kritiku, kuŗā pazīstamais rakstnieks Monē nodēvēja par reālistu. Pieņemsim, objektīvitātes labad, ka vārds impresionisms vēl nebija dzimis. Zolā rakstīja:

„Es nepazīstu Monē; domāju, ka neesmu līdz šim redzējis nevienu no viņa audekļiem. Bet jūtu, ka esmu viens no viņa vecīem draugiem un tas tādēļ, ka viņa glezna mums stāsta veselu vitālitātes un patiesības stāstu. Jā gan! Še ir temperaments, te ir virs eunūchu vidū!..."

Le Figaro vācu okupācijas laikā atteicās sadarboties ar okupantiem, un laikrakstu slēdza. Sakarā ar to Figaro bija viens no 4 pirmskara laikrakstiem, kuŗiem Franciju atbrīvojot, atļāva iepriekšējo darbību atjaunot, paturot veco nosaukumu.

Lekijē FIGARO 1939. gada 6. februārī rakstīja:

„Latvija ir celta godā Žēdepōma mūzejā: Pirmoreiz kopš 1920. gada viņa Parīzē rāda savus gleznotājus un tēlniekus. Tā ir jauna valsts; bet veca tauta. Šis divkāršais raksturojums atspoguļojas tās šolaiku mākslā.

Bijuši vērtīgi latviešu mākslinieki arī pagātnē, taču nevarētu teikt, ka viņu darbi izteikuši Latvijas dvēseli. Aiz iemesliem, kuŗus vēsture mums ļauj bez grūtībām atskārst, tie mākslinieki, līdzīgi pārējiem latviešu intellektuāļiem, bija pakļauti stiprai Vācijas un Krievijas ietekmei. Viņi bija izkopuši savu garu, iemācījušies savu amatu ārpus dzimtenes robežām.

Šais pēdējos desmit gados viņu pēctečiem ir un bija likumīga un cildena godkāre būt specifiski latviskiem un dāvināt savai republikai īpatu mākslu.

Nav šaubu, ka savos meklējumos pēc oriģinālitātes viņi griezušies pēc padomiem un vadlinijām pie gleznotāju un tēlnieku skolas, kas par savu darbības centru izraudzījusies Parīzi. Nav šaubu, ka Žēdepōmā atrēdam vecus paziņas — fōvismu, ekspresionismu, kubismu. Bet neviens no izstādītajiem darbiem mums nelika justi nelādzīgo apnikumu, ko rāda „jau redzētais", nedz derdzīgo nievu, ko jūt izkalkulētas imitācijas un liekuliga atdarinājuma priekšā. No visa, kas mums parādīts, saņemam degsmes, pārliecības, godīga jūtīguma iespaidu. Kāda nozīme te būtu satuvinājumiem, kuŗus varētu izdarīt starp vienu otru latviešu mākslinieku un tādu un tādu mākslinieku, ko pēdējos gados cildinājusi Parīze? Viens jāpasvītro — mūsu viesu sirsnīgais patiesīgums, kas tiem ļauj būt personīgiem, par spīti dažām labām reminiscencēm, patiesīgums, kas piešķir tik lielu vērību viņu ikdienas dzīves ainu un nacionālo ainavu izvulkošanai.

Gleznu priekšā, kas uz dažām nedēļām atrodas mūsu Ārzemju mākslas mūzejā, saprotam Morisa Bedela konstatējuma patiesību: 'Es nepazīstu citas zemes Eiropā, kas būtu laipnāka pret cilvēku...' Patiesi, šie gleznojumi ir daiļruņīgi liecinieki šim 'maigumam, ko vesela tauta izjūt pret savas zemes daiļuma vienkāršajiem elementiem'.

Tautā, kas gadu simteņiem saistīta ar zemi un kuŗai vēsturiskās nelaimes likušas vingrināties patiesībā, zemnieka un amatnieka māksla nevarēja būt citāda. Žēdepōmā izstādes rīkotājiem bijusi laimīga doma prezentēt mūsu publikai zināmu skaitu mantu, kas ir šīs anonīmās un tautiskās radīšanas paraugi. Visvecākie no šiem objektiem ir divi simt gadu veci: taču tie iecerēti un īstenoti saskaņā ar aistētiku un techniku, kuŗām pamats stepju mākslā, varbūt pat aizvēsturē. Skatu un garu pievelk un valdzina tikamā viela, delikāto krāsu dzīvīgums un izmanīgais ģeometriskais raksts".

(Turpinājums seko)

(62. turpinājums)

— Ja jūs man uzticētu divus simtus, es būtu ļoti pateicīgs. Man pašam . . . ē . . . gadījumā es varētu iet līdz trīs simtiem. Un es atdotu . . . ar jūsu atļauju, protams, — p padsmit dolariem mēnesī . . .

Grieze centās runāt lietiški, veikalnieciski, b tiens bailīgi klīda pa istabu un vairījās Bru pietno, pētīgo acu. Tajās bija nicināšana un la. Brunis ilgi neatbildēja.

Grieze vilcināšanos pārprata.

— Iespējams, ka dabūju algas pielikum ar janvāri, — viņš pakalpīgi teica. — Un to neuzzinātu, es varētu . . . varētu, varbūt divdesmit mēnesī . . .

— Tas nav svarīgi, — Brunis sakustējās. dosit, kad iznāks un kā varēsit. Bet šaub daru pareizi, ja vispār jūsu nodomu atbals nebūtu pareizāk, ja jūs parunātu ar kādu ārstu? Ar jums, liekas, viss nav kārtībā.

— Jūs domājat, ka esmu jucis?

— Vai tas ir normāli, ja cilvēks jūsu gad uz ielu stūŗiem, lai blenztu pusplikās pliks

— Leides kungs, es izlūdzos! Indra — ē na Meiera jaunkundze nav pliskata. Viņa tāja, kas godīgi pelna savu maizi.

Valentīna Hermane

GAIDOT

Pusplaucis zieds
Ir mūsu mīla,
Slēpj plaksti
Sapni skaistāko.
Sirds ilgu aijās
Gaidot reibst
Pusnomodā,
Pusaizmigusi . . .

Kad nāksi tu?
Kad modināsi mani?
Vai gaidīts nav
Jau diezgan?
Ar glāstu saule
Pumpuru vērš ziedā,
Es modīšos
Ar tavu atnākšanu . . .

Vēla jubilejas koncerta ieskaņai

DZIEDOŅA PĒTEŖA GEISTAUTA 50 DZĪVES UN 30 DARBA GADI

Dzimis vienā gadā ar brīvo Latviju, arī košā baritona īpašnieks Pēteris Geistauts šogad ir jubilārs — piecdesmitgadnieks. Sakarā ar to arī notiek viņa koncerts 1. decembrī Sv. Andreja draudzes baznīcas zālē Toronto. Būdams īsts latvietis — zemes dēls ar zvaigžņu dvēseli, Geistauts arī dzīvē un mākslā pauž latviešu tautai piemītošo smagnējo censoņa spēku un nerimstošas dailuma slāpes. Nav viegli dziedātājam, kas visu mūžu saistīts ikdienas maizes darbā, sasniegt profesionālas kvalitātes līmeni savā mākslā, bet Geistauts to ir spējis panākt spītīgi neatlaidīgā augšupejā. Atceros viņu kā biklu zēnu, kas atstāja Rucavas lauku sētu un ieradās Liepājā, lai mācītos mēbeļu galdnieka amatu, bet jau visai drīz līdzās savam maizes amatam sāka studēt dziedāšanas mākslu. Reiz iedegta, dziesmu uguns arī nedzisa. Gadu skrejā Geistauta maigi tembrētā balss skanējusi nerimtīgi kā Latvijā, tā svešuma zemēs. Dziedoņa sirdsbalss ir garīgā dziesma, to liecina arī viņa pirmā skaņu plate „Dziedu Tev". Tāpat baptistu draudžu koŗu katru gadu rīkotajās dziesmu dienās allaž viņu redzam gan kā solistu, gan arī koŗa dziedātāju. Maz ir solistu, kas pietiekami pazemīgi, lai dziedātu koŗī!

Nav viegli mākslinieka, kuŗa vārds saistīts ar garīgu mūziku, iziet koncertskatuvē, kur to biežāk sagaida stingrāka kritikas mēraukla nekā citus. Būdams pēc dabas visai jūtīgs, arī Geistauts dažkārt gatavojies pamest dziedāšanas mākslu. Tomēr uguns, reiz aizdegta, nav viegli izdzēšama, un ir labi, ka Geistauts to nav spējis izdarīt, jo tas būtu zaudējums dziesmu draugiem, arī pašam dziedonim, kas tagad ar gandarījumu var ap sevi jaust daudz dziesmu draugu, viņa mākslas cienītāju. Tagad, dzīves kalngalā uzkāpušam, ceļš vēl neved lejup, jo daudz taku vēl kalna virsotnē, kuŗas turpmākajos gados izstaigājamas. Arī daudz neizdziedātu dziesmu vēl gaida.

Viktors Baštiks

☆

Rucavā 1918. gadā 23. janvārī Geistautu ģimenē piedzima pulsēns, kas dabūja vārdu Pēteris. Šis vārds cēlies no petros, kas nozīmē klinti, kaut ko cietu, neizkustināmu, nenovirzāmu. Un tāda arī bijusi Pētera Geistauta dzīve, veltīta dziesmai un mūzikai. Nekas nav varējis viņu no šī mērķa novirzīt, ne kaŗa gadi, ne ņikšaņa bēgļu nometnēs, ne maizes darbs Kanadā.

Dziedoņa tēvs aizgāja bojā pirmajā pasaules kaŗā, un mātei bija lielas rūpes audzināt četrus zēnus, no kuŗiem Pēteris bija jaunākais, bet latviešu māte nebīstas grūtību. Divi no Pētera brāļiem jau pārcēlušies aizsaulē, trešais ir dzimtenē.

Ruçavas baptistu draudze, pie kuŗas piederēja Pētera Geistauta māte, nebija starp izcilajām baptistu draudzēm Latvijā, tomēr tai bija koris un jaunatnes stīgu orķestris. Pēteris ar brāli Rūdolfu, kas krita otrā pasaules kaŗā, ar lielu centību piedalījās draudzes koŗī un orķestrī, jo patika dziedāt un spēlēt. Tā viņa dzīve ritēja līdz 1937. gadam, kad martā pārcēlās uz dzīvi Liepājā, cerot atrast labākas iespējas sava talanta izkopšanai. Cerības piepildījās. Liepājā viņu uzņēma Baštiku ģimenē, kuŗā dziesma, mūzika un dzeja ieņēma izcilu vietu. Eduards un Viktors Baštiki, mazliet vecāki par Geistautu, kas paši spēlēja klavieres, ērģeles, vijoli un čellu un kuŗiem dziesma bija sirdslieta, pierunāja Pēteri iestāties Liepājas tautas konservātorijā, kuŗā par skolotāju darbojās Eduards Ruiga, Pēterpils ķeizariskās operas solists. Tai pašā laikā P. Geistauts pievienojās Liepājas baptistu Pāvila draudzei un dziedāja tās koŗī, kuŗā piedalījās arī Baštiku ģimenes locekļi.

Pienāca 1940. gada rudens, un Liepājas opera izsludināja konkursu četrām balsīm operas koŗim. Bija pieteikušies 43 kandidāti, no kuŗiem izraudzīja vajadzīgos četrus. Viens no izredzētajiem bija Pēteris Geistauts. Viņš tagad dziedāja divos koŗos, tomēr atrada laiku turpināt arī mācības konservātorijā. 1944. gada augustā šīm posmam punktu pielika vācu okupācijas vara, kuŗa slēdza Liepājas operu, vīsus jaunos dziedātājus iesauca armijā un aizveda uz Vāciju.

Kad pienāca 1945. gada maijs un vācu armijas kapitulācija, nebija vairs nozīmes spēlēt Vācijas aizstāvja lomu, tādēļ P. Geistauts bēga, un patvērumu viņam deva tuvējais mežs. Bet mežā nav maizes. Bez maizes ilgi dzīvot nevar. Viņš atrada ceļu uz kādu apdzīvotu vietu, kur bija slimnīca ar kādu latvieti kā slimnieku kopēju. Izklausās kā pasakā, bet šoreiz tā ir patiesība. Šī tautiete ņe tikai pabaroja P. Geistautu, bet sagādāja arī privātas drēbes, lai viņš varētu dzīvot kā cilvēks. Tad amerikāņi vāca kopā visus bēgļus, arī no slimnīcām, un tos izvietoja dažādās nometnēs. P. Geistautam uzbruka tīfs jo nikna formā, tā ka viņš 4 — 5 dienaktis atradās starp zemes un debess pievilkšanas spēkiem.

Slimību pārvarējis, Pēteris Geistauts nokļuva Bētenhauzenas nometnē pie Kaseles, kur satikās un iepazinās ar latviešu dziedātājiem un mūziķiem. Te bija komponists Norvilis, dziedonis Zentiņš, čellinieks Adamsons u. c. Dziesma un mūzika ir līdzekļi, kas pasarga sirdi, prātu un dvēseli no sairšanas, kaut miesa nedabū pienācīgo daudzumu kaloriju. Paļaujoties uz atmiņu, viņi lika kopā vecās dziesmas un pievienoja kādu jaunu. Sākās braukšana pa nometnēm, ar dziesmām un mūziku prieciot izkaisītos latviešus!

No Kaseles P. Geistauta ceļš veda uz Blombergu, kur bija baltiešu nometne, vairumā latvieši. Še priekšā jau bija tautiete Ermīne. Dzimtenē mums bija laikraksts „Jaunākās Ziņas", kuŗā kādu laiku serijveidā iespieda rakstu ciklu „Dzīves dzelzs likums". Atminos, ka pats tos ar interesi lasīju: vieni piedzimst, lai apprecētos; citi piedzimst, lai neapprecētos. Tie, kas ir nolemti kopdzīvei, „dzelzs likuma" vadīti, satiekas, sirds ar sirdi saprotas, un brīnums notiek. Pēteris un Ermīne satikās Blombergā, bet māc. J. Vējiņš viņus salaulāja.

Ceļš vijās tālāk uz Detmoldu, kuŗa, izrādījās, bija īstā vieta P. Geistautam, jo še bija sakoncentrējusies laba tiesa vecākās pasaules mākslinieku: komponisti Jānis Mediņš, Jānis Norvilis, Valdemārs Ozoliņš, dziedones Herta Lūse, Ludmila Sepe, Līna Karlsone, tenors Jānis Franks u. c. Še bija arī vijolnieks Ferdinands Heinrichsons, pianisti Hugo Štrauss, Anatols Bērzkalns u. c. Bija jau noorganizēts arī liels jauktais koris. Detmoldiešī brauca, dziedāja un mūzicēja tuvākajās un tālākās nometnēs. Mākslinieku ricībā, arī dzīvošanai, bija nodotas telpas „Gasthauzē", un katram bija izdevība savu talantu atbrīvot no kaŗa laika līkaušiem, to nospodrināt un tālāk kopt un veidot.

Bēglis paliek bēglis, un bēgļa dzīve nestāv uz vietas. Arī t. s. pārvietotās personas arvien pārvietojas, kamēr atrada „palieka-mu" vietu, kur apmesties un atkratīties no bēgļa psiholoģijas. Getingenas nometnē bija nākošais „pieturas punkts" Pēterim un Ermīnei Geistautiem. Še viņi tikās ar Elmāru un Tonīju Krūku, un šī pazīšanās turpinās Toronto.

Pasaules notikumu gaita nelieciņāja, ka atceļš uz dzimteni varētu drīzumā atvērties, un tā daudzi sāka izjust „jaunā kontinenta" pievilkšanas spēku. 1948. gadā nometņu iemītnieki ķēdes rādās izdevība izceļot uz Kanadu, ja bija ar mieru vismaz vienu gadu strādāt lauku darbos. Pēterim Geistautam radās Kanadā farmeris, kas galvoja darbu savā saimniecībā. Sekoja pārceļšanās uz Fallingbostelē caurlaides nometnī, kur šo rindu rakstītājam radās izdevība iepazīties ar Geistautu pāri. Pirmais gājiens uz ārstu komisiju P. Geistautam bija galīgs fiasko: „Caurumainas plaušas", bija pārbaudes rezultāts. Brīnums! Visus gadus nebija justs neviens caurums plaušās! Vēlāk izrādījās, ka rentgena uzņēmumi samainīti...

Tā paša gada septembrī Pēteris Geistauts, gan bez dzīves biedres, dziļi un veselīgi elpodams, tomēr kāpa holandiešu līnijkuģī „Tabinta", krustoja okeanu un nokāpa Kvebekas ostā Kanadā. Ceļš tālāk bija ar vilcienu. Gala punktā izrādījās, ka farmerim darba rokas vairs nav vajadzīgas, un P. Geistauts trīs nedēļas atpūtās hosteli, tad ieradās Hamiltonā, kur iepazinās ar komponistu Imantu Saksu. Viņa dziesma sāka atkal skanēt latviešu sarikojumos. Geistauts dziedāja arī kanadiešu baptistu draudzes koŗī, arī kā solists. 1949. gada martā no Vācijas iecēloja arī viņa dzīvesbiedre, un dzīve atkal bija pilnīga.

Toronto ir kosmopolītiska pilsēta. Tā pievilka daudzus latviešus, arī ābus Geistautus. Še P. Geistauts bez vilcināšanās uzmeklēja Toronto karalisko konservātoriju un papildinājās dziedāšanā pie Dr. Vinči un bij. Tallinas konservātorijas docentes Betlemas. Vienu sezonu viņš kopā ar Jāni Niedru katru nedēļu dziedāja CBL radioraidītāja programmā „Songs of My People".

Šai kāpienā dziesmu kalnā liels atbalsts bija dzīvesbiedre Ermīne, kuŗa nemitīgi rosināja un skubināja vīru censties un kāpt tālāk. Rezultātā Pēteris Geistauts iedziedājis sešas skaņu plates: vienu patstāvīgi, divas kopā ar Toronto ev.-lut. pirmās draudzes koŗi, trīs ar baptistu draudžu kopkoŗi. Pēdējai dots nosaukums „Kungs, mēs

Pēteris Geistauts

Tavā priekšā zemojamies", un tā iedziedāta šāgada pavasarī Čikagā kopā ar vietējās baptistu draudzes koŗi un solistiem. Ne mazāk ievērojama ir Pētera Geistauta koncertu virkne: Toronto, Otavā, Montrealā, Sv. Katrīnās, Čikagā, Grand Rapidos, Saginavā, Milvokos, Linkolnā, Filadelfijā u. c. Nekad Pēteris Geistauts nav atbraucis atpakaļ, apbārstīts ar konfeti, bet visās vietās palikuši tautieši, kuŗu sirdis sasildījusi latviskā dziesma.

Pašreiz Geistauts dzīvo Grandvalijā (Grand Valley), ap 70 jūdžu no Toronto, kur nodarbojas ar putnkopību pašu saimniecībā. Interese par dziesmu un mūziku tomēr tik liela, ka it sevišķi garīgā dziesma ievirzījusies Pētera Geistauta interešu centrā.

Rūdolfs Ekšteins

KULTŪRAS CHRONIKA

Necerēti labus panākumus Zviedrijā nesen guvis gleznotājs Imants Sinka. Kopā ar zviedru mākslinieku Helji Frenderu protestēdams pret Karlstadē rīkojamās. Vermlandes mākslinieku biedrības gadskārtējās rudens izstādes žūrijas lēmumu, kas savas simpatijas pievērsusi visnotaļ galēji abstraktiem mākslas darbiem, Sinka savus atzītos darbus paņēma atpakaļ un savā mājā Lindforsā kopīgi ar Frenderu sarīkoja izstādi „Māksla mājas apstākļos". Par notikumu ziņoja Vermlandes laikraksti un radio raidītājs, pārējo „nokārtoja" pati publika, kas apmeklēja ne tikvien oficiālo izstādi Karlstadē, bet iegriezās arī abu protestētāju skatē. Pāris dienās I. Sinkas mājokli apmeklēja ap 1000 skatītāju, iegādājoties 20 viņa gleznu, pie tam sevišķi iekārots viņa darbs „Saulpuķes", kuru pārdevis par 2000 kronām. Līdzīgi panākumi bija arī Frenderam. Karlstades ievērojamākais mākslas kritiķis abiem māksliniekiem veltījis atzinīgu recenziju.

Veilheimā, Rietumvācijā 19. novembrī uz 65 mūža un 45 gadiem rakstniecībā atskatījās Vilis Lesiņš. Dzimis Vecgulbenes pagastā, viņš jau no agras jaunības bija spiests pats gādāt par eksistenci un izglītību. 1923. gadā „Kurzemes Vārdā" iespieda viņa pirmo skici „Bez dzīves", bet pirmā stāstu grāmata „Laimes untumi" iznāca 1930. gadā. No sākotnējā psiholoģisku problēmu risinātāja Vilis Lesiņš pievērsās latviešu karavīra varoņgara daudzināšanai. Pēdējā šā žanra grāmata „Dzirkstis" sarakstīta 1952. gadā, apcerot okupācijas traģiskos notikumus Latvijā. Par varoņību, māti un karavīru Vilis Lesiņš rakstījis daudz arī periodikā, īpaši laikā, kad darbojās par redaktoru „Nedēļas Apskatā" un Vācijas „Latvijā".

KARSTĀS GLEZNAS

GVIDO BRŪVEŖA DARBU SKATE TORONTO

Mūsu gleznotāju aizvien augošajā pulkā ir divi Dzeņi, vairāki Krūmiņi, trīs Annuši un arī divi Brūveŗi: Alfrēds Brūveris Torontō un Gvido Brūveris Arģentīnā.

Kad pirms pāris gadiem Bergdona galerijā Toronto Gvido Brūveris savus darbus rādīja pirmoreiz, bija vērojams brūngani - dzeltenīgs kolorīts ar dienvidniecisku temperamentu.

Kopš tā laika, kā vērojams pašreizējā izstādē tai pašā galerijā, mākslinieka palete ir pakāpeniski mainījusies un arvien vairāk tagad redzams sarkanais — gaišs, blonds, cinobers, atjaukdamies gan ar baltiem, melniem un brūnganiem toņiem.

Nevar noliegt, ka Gvido Brūverim ir sava veida paralēlisms ar Toronto dzīvojošo mākslinieku Eduardu Dzeni: abi ir labi zīmētāji un līnijas kaligrafiju nereti izlietā arī eļļas gleznās; abi operē ar krietnu atvēzienu un lapidāri klāj laukumus, pārāk nerēķinoties ar šo laukumu malām — tās var efektīvi atsvērt, palabot, papildināt ar līniju. Abi mākslinieki „ieciļpo" savos darbos daudz tvirtu švīku, kas veido zīmējuma „asakas". Atšķirība ir galvenokārt sižetos: Eduardam Dzenim ir zirgi, sievietes un zvejnieki; Gvido Brūverim donkichotiski tipi, grupas, ļoti resnas sievietes (Eduarda Dzeņa sievietes ir ļoti slaidas un labi veidotas), bērni un daža laba ainava.

Gvido Brūveŗa darbi ir dzīvelīgi, un, viņa izstādē ieejot, kļūst silti: mākslinieks mīl sakarsēt savus darbus, kā, piemēram, varēja vērot sarkani zvīļojošajā „Tango". Tīkams, labā gaumē traktēts ekspresionisms, kas patīkami uzkarsē tuvojošās ziemas aukstajos vējos nosaldētos Toronto latviešus.

Labs devums no galerijas īpašnieku Bergu puses, kas izstādes nerīko pārāk bieži.

T. Ķ.

Aiņavas Latviešu namā

Latviešu namā Toronto gleznu izstāžu netrūkst: nule Jānis Krūmiņš—Krūms, vēl aktīvi darbodamies 85 gadu vecumā, kopā ar saviem radiem un pazīstamiem bija klāt savas otras patstāvīgās izstādes atklāšanā 23. novembrī, kad māc. Ā. Čops šo notikumu atzīmēja ar piemērotiem vārdiem.

Izstādē bija vismaz 50 darbu, visvairāk ainavu, daudzas ar Latvijas motīviem, neizslēdzot pat Brīvības pieminekli. Latvisko sižetu klāstā bija „Rēzeknes ezers", „Daugavas klintis", „Pērse", „Roja", „Turaidas pils tornis", „Kokneses pilsdrupas" u. c. Bija arī darbi ar literāriem strāvojumiem, piemēram, „Baigā vasara", vadoties no Ed. Virzas pazīstamās poēmas.

Gleznotāja paletē daudz lokālās krāsas un maz pelēcīgo iepludinājumu, kas kopiespaidā ar spektrāli tīriem sabužinājumiem šur tur iekvēlojas. Tie darbi, kas apdarē bija raupjāki un vienkāršāki, patika labāk un vietumis ievirmojās ar kurmet ekspresīvu valību.

Katrā gadījumā varam apsveikt sirmo gleznotāju, kas tiešām ievērojamu vecumu sasniedzis, vēl rīko tik plašu savu darbu izstādi un kopīgi ar ģimeni, bērniem un mazbērniem pats piedalās savā „notikumā".

V. V.

PAPILDINĀJUMS

Tālivalža Ķikaukas apcerē par Kanadas latviešu tēlotājmākslas izstādi Sv. Jāņa baznīcas zālē Toronto (skat. LA 20. novembŗa numurā) mākslinieku uzskaitē izlaists Z. Jurševskis. Tādēļ pēc rindām par A. Jaunzemu lasāms šāds papildinājums:

Zigfrīda Jurševska keramiskie darinājumi — skulptūras ātestēja labu gaumi, formas tīrību un turpat vai klasisku vienkāršību. To vislabāk varēja saskatīt apaļoti apjaustajā „Bifelī" ar grieķiski - faunisku seju. Turpat vai perfektu novietojumu telpā uzrādīja „Putni", veseli pieci stāvi lieliskā grupējumā.

PANDOŖA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(62. turpinājums)

— Ja jūs man uztiecētu divus simtus, es jums būtu ļoti pateicīgs. Man pašam . . . ē . . . tādā gadījumā es varētu iet līdz trīs simtiem. Un jums es atdotu . . . ar jūsu atļauju, protams, — pa piecpadsmit dolariem mēnesī . . .

Grieze centās runāt lietiški, veikalnieciski, bet skatiens bailīgi klīda pa istabu un vairījās Bruņa nopietno, pētīgo acu. Tajās bija nicināšana un nožēla. Brunis ilgi neatbildēja.

Grieze vilcināšanos pārprata.

— Iespējams, ka dabūju algas pielikumu . . . ar janvāri, — viņš pakalpīgi teica. — Un ja Ilga to neuzzinātu, es varētu . . . varētu, varbūt, visus divdesmit mēnesī . . .

— Tas nav svarīgi, — Brunis sakustējās. — Atdosit, kad iznāks un kā varēsit. Bet šaubos, vai daru pareizi, ja vispār jūsu nodomu atbalstu. Vai nebūtu pareizāk, ja jūs parunātu ar kādu prātīgu ārstu? Ar jums, liekas, viss nav kārtībā.

— Jūs domājat, ka esmu jucis?

— Vai tas ir normāli, ja cilvēks jūsu gados stāv uz ielu stūŗiem, lai blenztu pusplikās pliskatās?

— Leides kungs, es izlūdzos! Indra — ē — Hanna Meiera jaunkundze nav pliskata. Viņa ir dejotāja, kas godīgi pelna savu maizi.

— Var jau būt, — Brunis piekāpās. — Lai gan pats ticēt, ka viņa logā bez kādas vajadzības izgērbusies. Bet tā nav mana darīšana, un tas neattiecas arī uz jums. Uz jums attiecas, ka jums ir dziņa iet viņā skatīties. Es vēl saprastu, ja jūs būtu pazīstami, ja viņa būtu gudra, inteliģenta, asprātīga, un ja jūs viņā būtu iemīlējies. Tas nebūtu ne gudri, ne labi, bet tomēr dabīgi. Bet tas, ko jūs tagad darāt — nē, tas man nepatīk.

Grieze saslējās un gribēja atbildēt, bet savaldījās. Brunis Leide piecēlās un, strupi atvainojies, izgāja no istabas. Palicis viens, Grieze saplaka — sarāvās mazs, iespieda galvu rokās un elpoja dziļi un smagi.

— Tā, — Leide atgriezās ar čeku rokā un pasniedza to Griezem. — Te būs. Kad jūs pie viņas iesit?

— Rīt. Vispirms jādabū skaidra nauda. Čeku negribu dot.

Viņš piecēlās, vairījās skatīties Leidem acīs, šaubījās, ko ar čeku tagad darīt, pagrozīja to pirkstos, tad izņēma no bikšu mugurpuses naudas maku un ielika čeku tajā un, maku atkal rūpīgi noglabādams, visu laiku runāja par to, ka Leide tam ļoti palīdzējis.

Viņš vēlreiz apgalvoja, ka sāks atmaksāt jau nākamajā mēnesī.

— Ir jau labi. — Brunis teica. — Atdosit, kad varēsit.

— Jūs man ļoti palīdzējāt; es jums to nekad neaizmirsīšu, — Grieze apgalvoja vai desmito reizi.

— Šaubos, vai jums palīdzēju, — Brunis īsi paspieda sniegto roku. — Man liekas — tieši otrādi.

* * *

Pēcpusdienā oktobŗa saule virtuvē pat bija atmodinājusi divas mušas. Tās sīca gar loga rūti un gribēja izkļūt ārā. Bet logs bija slēgts, un mušas palika siltajā, omulīgajā virtuvē.

Ulža darbistabā klabēja rakstāmmašīna; viņš rakstīja apcerējumu latviešu juristu žurnālam. Monika kārtoja dzīvokli — pašreiz viņa darbojās guļamistabā. Rudītes nebija mājās.

Viena no mušām bija parastā mazā, pelēkā; otra — ievērojami lielāka, tumši ziliem, spīdīgiem spārniem. Mazā bija mierīgāka un slinkāka un vairāk turējās uz vietas, brīžiem rāpodama gar loga rūti, brīžam kādā stūrī mierīgi sildīdamās saulē. Lielābija nervoza. Ik mirkli tā cēlās spārnos un meta straujus lokus, skaļi un nepacietīgi dīkdama. Reizēm tā atsitās pret loga stiklu ar tādu sparu, ka varēja domāt — tas viņas pēdējais lidojums. Bet sadursmes viņu nenomierināja. Tieši otrādi; kūleni apmetusi, tā ar vēl lielāku sparu metās lidojumā un ceļa meklēšanā. Neveiksmes to tikai saniknoja.

— Uldi, — Monika bija uzkopusi guļamtelpu un nostājās vīra istabas durvīs. — Tu ilgi strādāsi?

— Un tad? — Uldis neatskatījies jautāja; pirksti bija pacelti pār rakstāmmašīnas taustiņiem kā pianistam pār klaviatūru, pirms tas piesita pirmo akordu; rakstītājs galvā veidoja nākamo teikumu.

— Gribu sakārtot tavu istabu. Sestdiena vienīgā diena, kad tas kārtīgi iespējams.

— Nevari kādu citu telpu? Tu redzi, ka es . . .

Viņš teikumu nepabeidza, bet sāka steidzīgi rakstīt; doma bija sakārtota un jāpieraksta, lai atkal neaizklīstu. Jo ar domām bija tā: tās bija kā ūdens spogulis rāmā vasaras dienā — gandrīz nemanāma vēja pūsma vienā mirklī spēja sajaukt tā gludo virsmu.

Monika brīdi pagaidīja, tad padevās likteņim. Labi, viņa sāks ar Rudītes istabu. Uldis gan labprāt negribēja, ka sieva uzkopj meitenes telpu; viņš vēlējās, lai Rudīte to darītu pati, bet meitai nekad nebija laika. Vienmēr viņa bija aizņemta ar pienākumiem augstskolā — lekcijas, apcerējumu rakstīšana, bibliotēka. It īpaši bibliotēka. Tas bija maģisks vārds, kas salauza katru pretestību. Ja students atstāja māju agrāk nekā būtu jābūt lekcijās — bibliotēka. Ja nāca mājās vēlu vakarā. — bibliotēka. Kur tu biji? — Bibliotēkā. Kurp tu steidzies? — Uz bibliotēku.

Arī Rudīte ik dienas, ieskaitot sestdienas, nāca vēlu mājās: no bibliotēkas. Un tad vairs nebija laika mājkopības darbiem. Šodien viņa nebija augstskolā, bet bija teikusies ar Vilni braukt rudens lapas skatīt.

Monika savāca vajadzīgos tīrīšanas rīkus un gāja uz meitas istabu. Kad tā bija uzposta, Monika vairs nepiekāpās, bet ķērās pie Ulža telpas sakārtošanas. Putekļu sūcēja spalgā dūkšana beidzot piespieda Uldi pārtraukt darbu pie rakstāmgalda.

(Turpinājums sekos)

VALSTSSVĒTKI HAMILTONĀ

Latvijas neatkarības pasludināšanas 59. gadadienas svinības Hamiltonā 12. novembrī Sterwin Community viesnīcas Kristāla zālē bija pulcējušas ap 350 apmeklētāju. Visu vietējo Latviešu organizāciju karogus ieskauja gāzes un sveces, tikai jaunietes pulcīja Brīvā dabiniekus, ģērbušies tautas tērpos, pašā ieskatā centrā. Svētku akta ievadījumā Hamiltonas un Toronto aprīnotie kori diriģenta A. Purva vadībā nodziedāja Kasadas himnu, tad vakara norises vadītājs Andris Kalnpiekts uzrunā angļu valodā cilvēkus visus šumā iepazīstināja ar Latvijas vēsturi un neatkarības problēmām.

Svētku runas teicēja Dr. Valdemāra Gulēna no Toronto viesprus angļu valodā stiedza savas runas konspektīvu saturu, tad latviešu valodā runāja par tematu „Latviešu tautas gara atmoda". Runas sākumā viņš jautāja: „Kā godīgi atzīmēt Latvijas neatkarības pasludināšanu?" To var darīt tikai tādā garā, kādā valdīja 1918. gadā. Lai atgādinātu notikumus pirms 50 gadiem, V. Gulēns nolasīja dīvus dokumentējumus no vēstures grāmatām, norādot, ka pagātne, tagadne un arī nākotne bija svinīgā proklamācijas akta neatņemamas sastāvdaļas, sevišķi skaidri aizpogujot latviešu tautas pagātni, īpaši tautas atmodas laiku, kad sāka veidoties vēlākās patstāvības pamati. Citādi nav arī tagad. Aicinot bezdelīgi darbotīes nezināmas, bet cerību pilnas nākotnes labā, runātājs atzina, ka šim valstsvētkiem aztam jākļūst par vienu no vissvarīgākajiem pamatakmeņiem mūsu tīcībai un darbībai, dodot mūsu domām un darbiem sajūsmas un tīcības spēku.

Runas turpinājumā V. Gulēns norādīja, ka par mūsu tautu neiestajas neviena valsts, ka mūsu centienus neviens neatbalsta vairāk, kā tikai ar labi savirzinātiem vārdiem. Mūsu nākotnes izredzes šādos apstākļos var likties bezcerīgas, tāpat kā pirms 50, 60 vai 100 gadiem, tādēļ mums jāļauta pašiem sev, cik lielai saimei esam piederīgi. Vai Hamiltonas? Ontario? Kanadas? Kaut daļa cilvēku tic, ka tautas nākotne atrodas trimdiniekų rokās, bet citi domā, ka lielās varas izšķirs Latvijas likteni, un atkal citi, ka vienīgi tauta Latvijā var kaut ko darīt un iespēt, mūsu tautas labākai nākotnei var kalpot tikai apziņa, ka visi esam vienas latviešu tautas piederīgie, lai kur katrs dzīvotu.

Brīvajā pasaulē dzīvo ap 10% latviešu tautas, kas var darīt daudz. Jāatceras tikai atmodas laiža darbiniekus Raini, Skalbi un citus, tāpat karavīrus, kuŗi lika pamatus Latvijas neatkarībai un brīvības cīņām. Viņu darbus atceroties, jāapzinās, ka tikai tīcība var vērst piederības izjūtu un nākotnes cerības tagadnes darbībā, bet bez apņēmīgas darbības nav iespējams ietekmēt latviešu tautas nākotni.

„Tautas atmodas laiks," turpināja V. Gulēns, „definējams par laiku, kuŗā nav vietas jubilejām un atcerēm, kuŗā nacionāli sabiedriskā dzīve nevar pulsēt bez piepūles, kuŗā nākotne nav saskatāma, bet kuŗā, no otras puses, tautas pašapziņa un kopība pieaug, ideālisms vieno un lieli darbi attīstās, aug un nes augļus. Latviešu tautai ir pienākusi otra atmoda. Tikai tad, kad darbs ir paveikts, to var svinīgi atzīmēt!" Runas nobeigumā akta dalībnieki apliecināja tīcību nākotnei, vienojoties Latvijas himnā.

Vakara norises vadītājs A. Kalupnieks pēc tam suminaja Lāčplēša kara ordeņa kavalieri Jāni Kapteini, kuŗam pasniedza ziedus, tāpat kā vecajiem strēlniekiem, kas atradās akta dalībnieku vidū.

Hamiltonas pilsētas galva V. Kops (Victor Copp), pateicies par ielūgumu piedalīties šajos lielajos latviešu svētkos un norādījis uz Latvijas karogu, kas plīvo pie pilsētas valdes nama, uzsvēra, ka brīvības un patstāvības tieksmes ir ne tikai latviešu tautā, bet šos ideālus mīl un prot novērtēt arī kanadieši, tādēļ visiem jāapvienojas kopīgos centienos, lai kopīgais mērķis kļūtu sasniedzams. Pabeidzot uzrunu, V. Kops latviešu valodā vēlēja: „Daudz laimes!"

Kanadas federālā parlamenta loceklis L. Aleksandrs savā apsveikumā uzsvēra, ka būt labam latvietim un labam kanadietim nav grūti, jo abiem vienas cerības un vienī saņi. No pilsētas vecākā L. Sāra, bet no tās vecākiem J. Inmanības. Pašvaldība novēlējumus bija sūtījusi Kanadas federālās valdības ministre Dīnas Munro un Ontario provinces parlamenta loceklis Dīons Smits.

Svētku koncertā piedalījās ōoprāns Andreja Jansons no Ņujorkas un pianiste Vera Leimrēbere no Toronto, akompanējot Lonģīna Apkalna un Jāņa Kalniņa sacerējumus ōoģei un klavierēm, kā arī Toronto un Hamiltonas apvienotie koŗi ar vairāk nekā 100 dziedātājiem diriģenta A. Purva vadībā. Programmā bija tautas dziesmu sakārojumi un patriotiskās dziesmas A. Jurjāna kantātes „Tērijai" soli dziedāja soprāns Maiga Dzērdēna, bet klavierpavadījumus veica komponista Imanta Sakss.

Sekoja balle, kuŗu ievadīja ar E. Brežas vadību polonēzi. Tās laikā arī paziņoja aizmērājus Latvijas valstsvētku rīcības komitejas rīkotajā loterijā, kuŗas lozes bija pārdošanā jau kopš pavasara. Kalpojot arī Latvijas vārda popularizēšanai dīasmiešos.

Baiba Smita-Kalēja

Latvijas valstsvētku rīcības komitejā Hamiltonā Latvijas vārda popularizēšanai un latviešu tautas likteņa atgādināšanai bija izgatavojusi skatu „Latviešu sētaruden", kuŗš jau nedēļu pirms 18. novembŗa bija izlikts Jaunskotijas bankas ēkaiā skatlogā pilsētas centrā, pēc tam to pārvietoja uz lielo iepirkšanās centru. Skatā redzamās 4 tautiskās lelles etnografiski pareizos tērpos bija darinājušas Latviešu biedrības un draudzes dāmu komitejas darbinieces un vanadzes, klēšiņu izgatavojis 2. Ziemeļis, zirnīgures ainavu zīmējusi Z. Pola-Radiņa, bet technisko iekārtojumu veicis jaunatnes pulciņš Rota.

Foto: J. Gailītis

Latvijas svētki Otavā

Otavas latvieši Latvijas valsts dibināšanas 59 gadu atceri ieradīja 17. novembrī ar svētku dievkalpojumu Sv. Pētera luterāņu baznīcā, kur dziļi pārdzīvotā spredīgī māc. E. Lange aicināja draudzi tikt skaidrībā ar sevi par savu nostāju, jo noskaidrota patiesība palīdz un stiprina lieliem darbiem.

18. novembŗa vakarā latvieši un viesi pulcējās ar ziediem, zaļumiem un ŗaŗogiem gaumīgi uzpostajā Chateau Laurier viesnīcas konferenču zālē svētku aktam. Rīcības komitejas priekšsēdis prof. Dr. V. Līnis uzrunā norādīja, ka šo latviešiem vēsturiski dīenu atzīmējam tāpēc, ka esam lepni uz savu neatkarības laiku un tā sasniegumiem. Bez tam gribam atgādināt pasaulei savā un dzimtenes latviešu vārdā, kas paši to nevar, ka brīvības mīlestības liesmu padomju okupācijas vara nav izdzēsusi un neizdzēsīs. Mēs prasām Latvijai tiesības brīvi lemt pašai par savu likteni.

Svētku runu teica senātors G. Olīrijs (Grattan O'Leary). Pēc īsa atskata uz latviešu tautas vēsturi, viņš atzinīgi novērtēja Latvijas sasniegumus tās īsajā neatkarības posmā un apliecināja pārliecību, ka nekāda vara nespēs apspiest latviešu mīlestību uz savu zemi un tradicijām. Runātājs saskatija parallēles Pad. Sarienības rīcībā šovasar Čehoslovakijā un Latvijas okupācijā, kritizējot Kanadas kīnēšanu Baltijas valstu jautājumā. „Kanadai nav iemesla šai zinā būt lepnai. Ja arī mēs nevaram šobrīd iet talkā ar ieročiem, mums vismaz vajadzētu turpināt protestēt pret netaisnību, kas tur turpinās, un izmantot kaŗu izdevību nosodīt Pad. sarienības izrīcību," bija senātora runas nobeiguma doma.

Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons savu uzrunā aicināja nekad neaizmirst 18. novembŗa nozīmi latviešu tautai un to pasvītroja, nolasīdams Latvijas neatkarības pasludināšanas deklarāciju.

Liktenbrāļu lietuviešu un igauņu pārstāvji savos svētku velti jumos apliecināja, ka mums visiem kopīgas bēdas, kopīgas cerības un kopīgi uzdevumi nākotnē.

Akta nobeigumā tā dalībnieki nolēma nosūtīt Kanadas ministru prezidentam Trudo un ārlietu ministram Sarpam telegrammas ar pateicību par Latvijas okupācijas neatzīšanu un aicinājumu katrā izdevīgā gadījumā starptautiskajā forumā iestāties par Latvijas un pārējo Baltijas valstu neatkarības atjaunošanu.

Koncerta daļā svinību pārdzīvojuma izjūtas kāpināja gadījumam piemēroti izvēlētas dziesmas un mūzika, arī Otavas latviešu ieceltā mākslinieku — Pētera Geisarta un komponista Imanta Sakša sniegumā.

Pēc akta un koncerta aceres svinību dalībnieki vēl pakavējās citā viesnīcas zālē pie atspirdzinājumiem. Še latviešus apsveica mījušais imigrācijas un pavalstniecības ministrs Richards Bells, izteicot cerdarījumu par iespēju uzņemt latviešus Kanadā un apliecinot savu aprūpi latviešu varošanai un dzīvumam Kanadai. Viņa pārliecībā valsts, no kuŗas nākuši šādi laudis, nevar palikt mūžam apspiesta, tādēļ Latvija atkal celsies.

Šai Otavas latviešu 18. novembŗa sarīkojumā, kuŗa norisi vadīja Dr. E. Pārups, piedalījās pāri par 200 latviešu, vairāk nekā divas trešdaļas no visiem apzinātajiem, ieskaitot bērnus. Tas ir lielākais skaits, kādš jebkad redzēts latviešu sarīkojumā Otavā.

Sakarā ar latviešu svinībām viesnīcas karogmastā, kuŗā bijuši visas pasaules karogi, šoreiz visu dienu plīvoja Latvijas nacionālās krāsas. Nākošajā dienā abos vietējos angļu valodas dienas laikrakstos latviešu sarīkojums un tā iemesls bija atrietērēts redzamā vietā un veidā.

Kā īpatību vēl var atzīmēt, ka svētku sarīkojuma apmeklētājiem 18. novembŗa vakarā nebija jārūpējas par ieejas maksu aktā un koncertā, nedz arī par kādu dalības naudu saviesīgajā daļā. Visus sarīkojuma izdevumus, ieskaitot atspirdzinājumus saviesīgajā daļā, rīcības komiteja segs no iepriekš savāktajiem Otavas un apkārtnes latviešu sabiedrības šim nolūkam ļoti atsaucīgi dotajiem ziedojumiem — kopsummā pāri par 1200 dol., kas bez tam vēl ļaus komitejai papildināt vietējās Karltonas universitātes bibliotēkas grāmatu krājumus par Latviju un latviešiem ar jaunīem izdevumiem.

Al. S.

TĒLNIECĪBA BRONZĀ

Sv. Katrīnu vanadžu kopas gadskārtējā rīkotais Ziemsvētku tirdziņš, kas notiks 1. decembrī franču baznīcas zālē (101 Garnet St.), bez parastajiem priekšnesumiem, dažādiem gardumiem un latviskiem izstrādājumiem lielā izvēlē svētku dāvanām šogad iezīmēsies ar jaunu notikumu: pirmo reizi Sv. Katrīnās ar saviem abstraktajiem divu elementu — vijīgu un ģeometrisku figūru kombinējumiem bronzā izstādīsies tēlnieks Imants Magons, kuŗa pastāvīgā dzīvesvieta ir ziemeļos no Toronto — Ričmondhillā. I. Magona darbi pāris reižu redzēti arī latviešu izstādēs, piemēram, Kultūras fonda rīkotajās skatēs Ņujorkā un Torontō, bet visumā viņš latviešu sabiedrībā maz pazīstams, toties jo vairāk kanadiešiem, kuŗi viņa darbus parasti skata Sobota galerijā Toronto. Arī nule atvērtās Gurmey galerijas (Avenue Rd., netālu no Park Plaza) restorāna priekštelpā redzams lielāks viņa darbs — vijīga bronzas figūra, kas saista apmeklētāju uzmanību.

Viena no Imanta Magona abstraktajām bronzas figūrām.

Tēlniecībai I. Magons sāka nodoties jau laikā, kad vēl apmeklēja Baznīcas ģimnaziju Rīgā. Bēgļu gaitās Vācijā viņam pavērās krietni plašākas iespējas iepazīties ar šo mākslas nozari un mācīties. „Taču nometņu laikā tālāk par māla veidojumiem netiku, jo bronzu, varu vai alumīniju vienkārši nevarēju atļauties," mūsu līdzstrādniekam atzinās I. Magons. Pēc iecelošanas Kanadā un Toronto mākslas kolledžas beigšanas viņa darbi parādījās vairs tikai minētajos trīs metallos, kuŗus Vācijas bēgļu nometnēs nevarēja iegādāties. Daudz jaunu ideju un ierosmju viņš guva, sākot ar 1956. gadu, kad pārcēlās uz dzīvi Kalifornijā un vēlāk Ņudžersijā, kur aizvadīja 6 gadus.

Tagad Sv. Katrīnu vanadžu rīkotā Ziemsvētku tirdziņa apmeklētājiem dota iespēja iepazīties ar Imanta Magona darbiem, kuŗi nerada nekādas transporta grūtības, jo to vairums ir tikai ap 12 collu augstī.

J. L.

Latviešu un izstāžu mēnesis Toronto

Nesen aizvadītajā Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres aktā Ontario provinces sociālo un ģimenes lietu ministrs Dž. Jaremko savā apsveikumā izteicās, ka novembris šogad uzskatāms par latviešu mēnesi Toronto. Ministrs piedalījās trīs izstāžu atklāšanā un vairākos citos latviešu sarīkojumos, kuŗi sakarā ar Latvijas 50 gadu jubileju iekrita tieši novembrī, tādēļ viņa atzinums ir visai pamatots. Toronto latviešu saimei novembris tomēr vēl bija ievērojams arī ar pastiprinātu aktīvitāti mākslas dzīvē. Gleznu izstāžu skaits Toronto vienmēr bijis ievērojams, izstādoties gan pašu māju mākslinieķiem, gan daudziem viesiem, taču šogad tas, liekas, sasniegs rekordskaitu, un tādēļ tieši novembrī varētu dēvēt arī par izstāžu mēnesi. Bez mākslinieku vienības Latvis iekārtotās Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres izstādes novembrī Toronto ar saviem darbiem viesojās tādi pazīstami gleznotāji, kā Reinis Zusters no Austrālijas, Arnolds Mazītis no Anglijas un pašreiz Gvīdo Brūveris no Argentīnas, gūstot teicamus panākumus. Viņiem tieši novembŗa pēdējā dienā pievienojas arī grafiķis un akvarelists Gunārs Saliņš no Austrālijas. Viņa izstādi, kuŗā būs ap 30 darbu, atklās 30. novembrī plkst. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcas telpās. Izstāde turpināsies līdz 8. decembrim un būs atvērta darbdienās no plkst. 6—9 vakarā, bet svētdienās no plkst. 12—8 vakarā.

Gleznotājs Gunārs Saliņš ar dzīvesbiedri Zigridu jau pagājušā gada aprīlī uzsāka pasaules ceļojumu, vispirms apmeklējot Montrealu, Kanadā, pēc tam 6 mēnešus uzturoties vairākās ASV pilsētās, bet pasaules izstādes laikā atkal atgriežoties Montrealā. Ceļojuma finansēšanai viņš to iedalījis atsevišķos posmos, dažādajās uzturēšanās vietās iepelnot līdzekļus nākošajam posmam. Mākslinieks Austrālijā apguvis arī litografa arodu, tādēļ bez sevišķām grūtībām atrod darbu izvēlētajās apmešanās vietās un nodrošina līdzekļus ceļojuma turpinājumam. Viņš vēl paredzējis apciemot Japānu un Eiropas valstis, tad atgriezties Austrālijā.

Jau ilgāku laiku uzturoties Torontō, G. Saliņš tagad izkārtojis arī savu pirmo patstāvīgo izstādi ārpus Austrālijas, kur ir viens no slēgtās mākslinieku vienības Zilā ota dalībniekiem. Šai vienībā vēl piedalās Ojārs Bisenieks, Leonīds Svīkers, Gunārs Jurjāns, Ērna Vilka un Kārlis Trumpis. Viens no Zilās otas dibinātājiem — Kārlis Mednis — tajā vairs nedarbojas. Bez piedalīšanās Zilās otas gadskārtējās izstādēs G. Saliņš izstādījies jau studiju laikā Vācijā, kā arī Austrālijas latviešu kultūras dienu skatēs. Viņa gleznas galvenokārt iegādātas privātām kollekcijām.

Gunārs Saliņš savas izglītības gaitas sācis jau Latvijā, Rīgas pilsētas 2. ģimnazijā, bet beidzis Vācijā, kur 4 gadus studējis Freiburgas mākslas un lietiškās mākslas augstskolā, vēlāk tās atsācis Austrālijā, kur 1953. gadā pabeidza Melburnas mākslas akadēmiju un papildinājās grafikas un litografijas skolā. Kaut viņa iemīļotākā technika ir akvareļi un motīvs — puķes, tuva viņam tomēr arī grafika un eļļas glezniecība. Visi šie veidi būs pārstāvēti izstādē Toronto, bet motīvu ziņā pārsvarā būs puķes, arī klusās dabas un ainavas.

Par mākslu, galvenokārt keramiku, interesējas arī G. Saliņa dzīvesbiedre Zigrida, bet viņai ceļojuma laikā nav bijusi izdevība darbam pievērsties, toties ir labi iepazītas daudzas mākslas galerijas, kā arī vispārējā mākslas dzīve dažādās valstīs un pilsētās. Izņemot Montrealu un Torontō, arī Gunārs Saliņš gleznošanai nav varējis nodoties, bet ceļojuma iespaidus fiksējis skicēs, kuŗas varēs izmantot pēc atgriešanās Austrālijā.

R. N.

TORONTO ZIŅAS

◐ Sarīkojumu kalendārā uz īpašu lūgumu Latvijas Vanadžu Apvienība Kanadā 7. decembrī vakarā Latvijas vēstniecībā Vašingtonā ielūdz latviešu vanadžu kopas ar latviešu vanadžu kopas latviešu vanadžu kopas latviešu vanadžu kopas

O ZIŅAS

iks 7. decembrī no plkst. 10—7 akarā baznīcas telpās. Tirdzi- am paredzētie ziedojumi nodo- ami līdz 2. decembrim.

Raibais vakars, kuru 7. decem- rī bija iecerējusi Latviešu na- a valde un DV teātris Kanadā, audzo sarīkojumu dēļ tai pašā aikā atlikts, paredzams, uz mar- i.

Par spīti Ontario karaliskā ūzeja apsolītajai reklāmai un ktam, ka Latvijas dibināšanas gadu atceres akts un koncerts aseja hallē bija ļoti labi ap- eklēts un tiešām reprezentatīvs, pat citi sarīkojumi un izstādes vētku ietvaros, publicitāte vietē- kanadiešu presē bija ļoti vāja i, pareizāk sakot, nekāda. Vie- gi laikraksts „The Daily Star" ja veltījis nedaudzas rindiņas. lieku reizi pierādījās, ka vie- ā Toronto prese izvairās no altijas valstu jautājuma piemi- šanas, noklusējot pat kultūrāli rtīgus sarīkojumus, kaut tieši nisko grupu kultūras vērtību enesumus ļoti mīl izcelt gandrīz si oficiālie kanadiešu pārstāv-

Kluba „Jautrais ods" DV na- ā rīkotā Mārtiņu atskaņu vaka- 22. novembrī bija ap 50 ap- ekļētāju. Ieradās arī ķekatnie- es „Vecmeita ar suni" (L. Ried-), „Parīzes modes dāma" (M. dama) un „Saimniece" (O. iekstiņa). Viņas sveica vakara ālībniekus ar pašsacerētu kup- ju: „Nu tad sveiki jūsu mājās, eit, kur visiem labi klājas; at- uts visiem šeit ir būt, palīk- not un padejot." Rīkotāji bija ipējušies par tautiskiem ēdie- em — pupām, speķi un gur- em. Par skaņu plašu mūziku idāja K. Deklavs. Izsolē šampa- eša pudeli laimēja A. Ints.

DV Toronto nodaļas valdes ēdē 22. novembrī aprūpes daļas dītājs V. Cinis ziņoja, ka līdz m izsūtīti 1807 Ziemsvētku kar- šu komplekti, pagaidām no 250 tījumu saņēmējiem samaksā ziedojumos saņemot vairāk ekā 900 dol. Kartīšu izsūtīšana vojas nobeigumam, un to saņē- ēji lūgti nokārtot samaksu līdz . decembrim. Ziedojumi galve- okārt atvēlēti vecajiem un sli- ajiem laudīm, vai arī doti bez aša norādījuma. Priekšsēdis I. amlovskis ziņoja, ka nodaļa Lat- jas valstssvētkos saņēmusi ap- eikumus no igaunu un lietuvie- u veterānu organizācijām, Ka- das latviešu gaidu jendas un LB sestdienas skolas. Saņemts cinājums piedalīties lietuviešu eterānu organizācijas gadasvēt- os 23. novembrī. Vienojās, ka jos nodaļu pārstāvēs priekšsē- s ar sekretāru J. Treiju. Vana- u kopas pr-ce R. Zamlovska noja, ka kopa pagatavojusi Lat- jas karogu, kas Latvijas valsts- ētkos pirmo reizi greznoja DV mu. Jaunu vanadžu pēcpusdie- u kopa iecerējusi 5. janvārī. At- ēlēti 200 dol. četru jauniešu raucienam uz Divreizdivi nomet- . Jaungada sagaidīšanas sarīko- mam valde noteica 5 dol. ieejas aksu. Vietas rezervējamas ar 1. ecembri, zvanot M. Dumpei 89—3885). Biedru skaits pakā- eniski pieaug, un pašreiz nodaļā 230 vanagu, 58 vanadzes un 7 edri-veicinātāji. Atsaucoties Lat- ešu sporta apvienības Kanadā cinājumam, valde atvēlēja 50 ol. sporta laukuma izbūvei Sid- benē.

Toronto latviešu
kreditsabiedrība
atvian (Toronto) Credit Union
Limited
1 College St., Toronto 4, Ont.
Telef. 924-3775
maksā
5% par noguldījumiem
Kreditsabiedrība izdara visas pa- stās banku operācijas, izsniedz izdevumus, pieņem maksājumus ar telefonu, elektrības, gāzes un dens lēsēm, izdara naudas pār- edumus un izsniedz ceļotāju čekus
IEZĪME AR NAUDAS NOGULDĪ- ANU VAI AIZDEVUMU IZ- NIEGSANU KREDITSABIED- ĪBA IZDARA DZĪVĪBAS AP- ROSINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00
irojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā, sestdienās no pl. 9 — 1 dienā.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Pie Toronto teātriniekiem

Tās nebija viesības, kuŗās biju ielūgts 24. novembrī. Nebija bagātīgi klātu galdu ar zušiem, lasiem un auksto gaļu. Šis vakars nebija arī nekādas biedrības vai organizācijas sapulce, tādēļ nevēlēja ne priekšniekus, ne prezidentus, ne arī kādas citas augsti titulētas amatpersonas. Bet šai vakarā kūsāja darbs un lietišķība.

Rūdolfa un Intas Purvu mājā bija salasījies pulciņš Toronto teātriniekuTie nebija tērpušies modernos vakara tērpos vai skaistās kleitās ar ādas apmetņiem, bet apmierinājušies ar vienkāršiem, tomēr gaumīgiem ģērbiem. Tie bija DV teātŗa Kanadā dalībnieki, kas sanāca kopā, lai veiktu kādu nopietnu darbu — nostiprinātu pamatus ansambļa pastāvēšanai un nākotnei. Nevar jau aizlaist teātri postā tikai tādēļ vien, ka nav pietiekami naudas. Līdzekļi jārod un darbs jāturpina par godu latviešu tautai un Latvijai!

Notika DV rīkotā grāmatu izloze. Tās Čikagā notikušajās 2. Ziemeļamerikas latviešu teātŗa dienās teātrim bija dāvinājis apgāda Tilts īpašnieks H. Skrastiņš. „Nebija jau viegli lozes pārdot un šo loteriju sarīkot, bet mums tas bija jādara, lai gūtu līdzekļus profesionāla režisora aicināšanai un teātŗa darba lietderīgai turpināšanai," teica kāda čakla darbiniece. Man un Toronto DV nodaļas priekšsēdim I. Zamlovskim bija uzticēts gods izvilkt pirmās lozes. Tādēļ bijām piemēroti apģērbušies — tumšos uzvalkos ar kakla saitēm, kā jau „lieliem kungiem" pienākas. Visi citi bija darba rūķi, kas sēdēja gan uz grīdas, gan uz provizoriski veidotiem soliem un strādāja. Tie pārbaudīja izvilktās lozes, gatavoja sarakstus, saiņoja grāmatas, rakstīja adreses un sagatavoja visu nepieciešamo grāmatu izsūtīšanai laimētājiem visā Kanadā un arī ASV.

Nevarēju labi saprast, kādēļ arī es esmu iejaukts šai rosīgajā barā. Tikai darba steigas starplaikā teātŗa vadītāja Inta Purva pastāstīja, ka šīs rosmes pamatā būtībā ir Toronto latviešu kreditsabiedrības šāgada biedru sapulcē teātrim atvēlētie 400 dol. „Diezin, vai mēs būtu varējuši savu ieceri īstenot, ja pamatā nebūtu šo 400 dolaru," teica Inta Purva. „Ar tiem mēs varējām uzsākt teātŗa studiju, ar šīs loterijas ienākumiem turpināt." Pēc tam Hugo Mičelsons paziņoja, ka teātrinieki nolēmuši atvērt kontu Toronto latviešu kreditsabiedrībā, noguldot tajā savus brīvos līdzekļus un visas naudas operācijas kārtot ar tās starpniecību.

Jau sen esmu domājis, skaitījis un kalkulējis, cik daudz stundu no sava brīvā laika latviešu teātrinieki, koristi, rakstnieki un citi kultūras darbinieki ziedo mūsu sabiedrībai neatsveramam darbam. Kas gan spēj to samaksāt, ko šie cilvēki noliek uz tautas un tēvzemes altāŗa? Nav taisnība, kā dažkārt dzirdam, ka mums trūkst vadītāju un darbinieku mūsu kultūras un sabiedriskajam darbam. Mums ir pietiekami aizrautīgu darbinieku visām mūsu kultūrālajām un sabiedriskajām vajadzībām. Mums trūkst tikai materiālo līdzekļu nepieciešamā darba veikšanai. Mēs tomēr neesam vairs nabagi, lai nevarētu savas vajadzības ar godu samaksāt. Tādēļ pieliksim plecu ikviens, lai rastu nepieciešamos līdzekļus kultūras darbam, to pareizi un lietderīgi organizētu, lai katru dolaru izlietotu tieši tur, kur tas visvairāk vajadzīgs.

A. Svenne

DZĪVIBAS ZĪMJU MEKLĒTĀJI

Pārnesums no 1. lpp.)

valstu likteni. Medaļu personīgi saņemt ieradās tikai Dr. Stukas. J. Patona vēstījumu Latvijas valstssvētkos nolasīja Ņudžersijas latviešu organizāciju apvienības sekretārs Maigonis Gabliks.

Svētku koncertā piedalījās Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis ar solistiem — Filadelfijas Editi Zeili un Montrealas Juri Zilkalnu. Pirmo reizi uzstādamies bez vadītāja Andreja Jansona, ansamblis sākumā šķita nedrošāks kā citas reizes.

ASV himnu, sarīkojumu ievadot, dziedāja Izolde Pulciņa—Baumane, klavierpavadījumu veicot Mariannai Avotiņai.

Plašo sarīkojuma programmu ar lielu prasmi vadīja Leonīds Ozoliņš.

Pašu baltajā namā — priežu un bērziņu jaunaudzē — Priedaine Latvijas 50. gadadienā apliecināja, ka nav tik svarīgi, kur atrodamies, bet svarīgāk par visu ir tas, kur jūtam, domājam un dzīvojam. Nudžersijas nenogurstošie sabiedriskie darbinieki domā un dzīvo nākotnes Latvijā.

Rita Gāle

LATVIJAS VALSTSSVĒTKU AKTS ČIKAGĀ

Augšā: Apvienotais latviešu koris mākslinieka Arnolda Šimaņa dekorētajā skatuvē. — Apakšā: Čikagas latviešu biedrības priekšnieks un Ilinojas 150 gadu komitejas loceklis V. Viksniņš (pa labi) pasniedz Amerikas latviešu apvienības priekšsēža vietniekam A. Bērziņam Ilinojas 150 gadu jubilejas medaļu.

Foto: A. Birkens

Latvija būs brīva!

Kādas Čikagas vidusskolas karogmastos plīvoja Latvijas nacionālie karogi, kad še tālu no dzimtenes latvieši atzīmēja savas valsts neatkarības proklamēšanas 50. gadskārtu. Svētku ievadījumā, apvienotajiem vietējiem koŗiem jau stāvot uz skatuves un ērģelēm skanot, jaunatnes darbinieks J. Plūme, ģērbies baltā tautas tērpā, skolas zālē ienesa Latvijas karogu, asistējot tautu meitām Rotai Reterei un Vilmai Ritumai. Koris diriģenta E. Strautmaņa vadībā nodziedāja „Dievs, sargi mūsu tēvu zemi", tad māc. G. Straumanis, Dieva vārdu tulkojot, pakavējās pie Latvijas valsts tapšanas, uzplaukšanas un bojā ejas, izlūdzoties Visvarenā svētību latviešu tautai.

Švinīgo aktu ar uzrunu atklāja Čikagas latviešu organizāciju apvienības pr-dis V. Landmanis, tad atskanēja ASV un Latvijas himnas. Korim klusi atstājot skatuvi, visā pilnībā atklājās mākslinieka A. Šimaņa dekorējums — Mātes Latvijas tēls ar valsts ģerboni, visapkārt palmu zaļums, bet centrā apgaismots Latvijas karogs.

Svētku runu teica Latvijas pēdējās valdības sabiedrisko lietu ministrs un pašreizējais Amerikas latviešu apvienības priekšsēža vietnieks A. Bērziņš, kuŗu lidlaukā bija sagaidījušas tautu meitas Māra Vanaga un Lolita Kalniņa ar ziediem, apsveicot latviešu jaunatnes vārdā. Svētku runā pakavējies pie vēsturiskajiem notikumiem un analizējis pašreizējo situāciju, A. Bērziņš nobeigumā nešaubīgi izsaucās: „Latvija reiz būs atkal brīva!" Publika vētraini aplaudēja, it kā šie vārdi būtu devuši stiprinājumu cerībām, jaunu drosmi un tikpat nešaubīgu ticību — faktorus, kas visos laikos tuvinājuši un arī tagad tuvinās mērķa īstenojumam.

Tieši apsveikuma laikā ieradās ASV tautas vietnieku nama loceklis R. Pucinskis, kas šajās dienās jau bija saņēmis ALAs piešķirto Latvijas 50 gadu atzinības medaļu „Pro Merito". Pats būdams poļu izcelsmes, viņš spēcīgos vārdos vērtēja apspiesto tautu darbu brīvības labā, šai gadījumā, protams, vairāk izceļot Latviju un ASV latviešus. Svētku saimi personīgi vēl sveica igauņu pārstāvis A. Keps un Apspiesto tautu Čikagas komitejas pārstāvis D. Šrēders, bet rakstveida sveicienus bija sūtījis Lietuvas ģenerālkonsuls Čikagā Daudzvardis un lietuviešu vārdā B. Nainis.

Akta dalībnieki pieņēma vietējās latviešu pretkomūnistiskās komitejas pr-ža L. Neimaņa izstrādāto rezolūciju, kuŗu nolasīja Amerikas latviešu jaunatnes apvienības valdes locekle Vilma Rituma. Runātājus publikai pieteica R. Kalunds.

Svētku koncertu 110 dziedātāju lielais koris ievadīja ar A. Kalniņa „Latvju himnu" (V. Plūdoņa teksts), sekoja E. Melngaiļa „Senatne", jau lielāku kāpinājumu deva J. Vitola „Gaismas pils", bet „Beverīnas dziedonis" iebrāzmojās ērģeļu pavadījumā. Programmas nobeigumā koris dziedāja svinīgos gadījumos gandrīz vai neaizstājamo Ā. Jurjāna kantāti „Tēvijai", solo dziedot mecosoprānam Vilmai Landmanei un ērģeļu pavadījumu spēlējot Maijai Harisai, bet diriģējot T. Ozoliņam. Kantāti nācās atkārtot. It kā izjūtot akta dalībnieku vēlēšanos, koris pabeidza koncertu, vēlreiz nodziedot Latvijas himnu. Jūsmīgi dziedāja līdz visa svētku auditorija, kuŗā bija ap 1000 tautiešu.

Par programmas sakārtojumu bija rūpējies K. Vanags, kas reizē bija arī īpaši svētkiem apvienotā koŗa priekšnieks. Tajā dziedāja dalībnieki no akadēmiskā vīru ansambļa (diriģents J. Gaiķis, pr-ks O. Kļaviņš), baptistu draudzes koŗa (R. Kalnmals), Ciānas ev.-lut. draudzes koŗa (E. Strautmanis, H. Dzelzkalns), jauktā koŗa Daugava (O. Kļaviņš, K. Legzdiņš), vīru koŗa Daugavieši (K. Vanags), vanadžu dubultkvarteta (T. Ozoliņš, A. Ārums) un katoļu draudzes koŗa (I. Lāčplēse).

Starpbrīdī sarīkojuma apmeklētāji varēja iegādāties ALAs izdoto informācijas brošūru angļu valodā „Latvia", Jāņa Jaunsudrabiņa „Piemini Latviju" un A. Tipāna ierunāto skaņu plati „Veltījums Latvijai".

Pēc svinīgā akta un koncerta viesi bija aicināti Latviešu namā, kur goda viesi bija apvienotō koŗu dalībnieki, lai dažas stundas vēl pabūtu kopā, iedzertu glāzi šampanieša un parunātos pie kafijas tases. Še Čikagas latviešu biedrības priekšnieks un Ilinojas 150 gadu komitejas loceklis, ierasties aizkavētā komitejas priža vietā, pasniedza A. Bērziņam Ilinojas 150 gadu jubilejas medaļu, kuŗu viņam, augsti novērtējot tā nopelnus, bija piešķīrusi pavalsts jubilejas svinību rīcības komiteja. Saviesīgā vakara norise atradās R. Kiršteina ziņā.

18. novembŗa vakarā latviešu skauti un gaidas Latvijas karogu ienesa Sv. Lukasa baznīcā, kur notika visu vietējo latviešu draudžu svētku dievkalpojums. Spredīki teica luterāņu mācītājs G. Straumanis, bet lūgšanu katoļu prāvests B. Baginskis. Apvienotais koris diriģenta E. Strautmaņa vadībā dziedāja J. Vītola „Dieva lūgums" un A. Jurjāņa „Mūsu tēvs", ērģeļpavadījumus spēlējot Maijai Harisai. Dievkalpojumu bija rīkojušas baptistu, katoļu un visas četras luterāņu draudzes ar mācītājiem R. Andermaņi, kas slimības dēļ nevarēja piedalīties, B. Baginski, A. Rautenšildu, G. Straumani, A. Sudaru un M. Ķirsonu.

Jau 18. novembŗa rītā latviešu delegācija — V. Landmanis, V. Viksniņš un A. Kandrovičs — bija ieradušies pilsētas valdē, pie kuŗas nama plīvoja Latvijas karogs, un nodevusi pilsētas galvam R. Dēlijam ALAs piešķirto Latvijas 50 gadu atzinības medaļu „Pro Merito". Vairākās skolās latviešu audzēkņi savukārt pasniedza saviem skolotājiem ALAs angļu valodā izdotu informācijas brošūru „Latvia".

Labi organizētie valstssvētku sarīkojumi ikvienam Čikagas latvietim atgādināja tā pienākumu svešumā, vecajai paaudzei deva jaunu spēku ciņai par Latvijas tiesību atgūšanu, bet jaunajiem lika saprast, ka Māte Latvija gaida mums doto uzdevumu veikšanu.

Aug. Vanags

Uzticību Latvijai

Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri Detroitā ievadīja vietējā DV apvienība ar svinīgu un publisku valdes sēdi 15. novembrī Sv. Pāvila draudzes baznīcas zālē, kuŗā piedalījās arī ASV DV zemes valdes pr-dis V. Hazners. Sēdi ar uzrunu atklāja un vadīja apvienības pr-ks A. Tīdemanis.

Sveicis no DV organizācijas priekšnieka V. Januma, V. Hazners uzrunā teica: „1918. gada 18. novembrī pēc gadsimtiem ilgas nebrīvības tika atjaunota Latvijas valsts. Kurzeme, Latgale, Vidzeme un Zemgale apvienojās jaunā kopvalstī. Pirmo reizi brīvā Latvijā plīvoja mūsu sarkanbaltsarkanie karogi. Mūsu tautas godu un slavu tie vēlāk sargāja kaujas laukos un pilnus divdesmit divus gadus jundīja mūsu zemē mieru, tautas brīvības skaistumu un mūsu kultūras lieliskumu. Tad — 1940. gada 17. jūnijā — sekoja krievu iebrukums, mūsu leģionāru izmisīgās cīņas otrā pasaules karā un mūsu zemes pēdējā okupācija 1945. gada 8. maijā. No šīm pēdējām nedienām mūs šķir jau vairāk nekā 23 gadu. Bet Latvijas valsts arvien vēl pastāv tiesiski, un mūsu tēvu zemē vēl arvien dzīvo spīta pilna latviešu tauta, kuŗa tic un gaida brīvības atgriešanos Latvijā. Okupētas valsts stāvoklis mums atļauj vienmēr runāt par savu valsti un uzliek mums visiem pienākumus, it sevišķi brīvībā nokļuvušajiem, darboties tā, lai šī okupācija ātrāk izbeigtos un mūsu dzimtenē atgrieztos pilnīga neatkarība un tiesības pašai tautai noteikt valsts iekārtu, kāda tā vēlas dzīvot. Mūsu valsts pusgadsimta jubileju jau atzīmē visu šo gadu. Plašās DV dienas Milvokos, Latviešu dienas Čikagā, Eiropas latviešu dziesmu svētki Hanoverā, mūsu dziesmu svētki Klīvlendā, Ņudžersijas baltiešu dienas Trentonā, Latviešu lielās dienas Vašingtonā, notikumi Austrālijā un citās vietās ir skaistākais godinājums brīvības vārda un lepnākā uzmanības parādīšana tiem 100.000 cīnītājiem, kuŗi šajā gadsimtā vien savu dzīvību atdevuši par Latviju. Latvijas 50 gadu jubilejas svinības tomēr savu kulmināciju sasniedz šajās dienās, īstajā svētku laikā. Šajās dienās arī mūsu tēvu zemē apspiestā tauta visdziļāk izjutīs neatkarības laika diženumu un pārestības, kuŗas tai sagādājusi okupācijas vara. Bet visi mēs, viņi dzimtenē un mēs svešumā, šajā laikā smelsim jaunus spēkus pastāvēt, izturēt un uzvarēt uzticībā Latvijai. Mēs trimdā, katra DV apvienība, katra draudze, katra biedrība un sabiedrība savā latviskumā būsim kopā un solīsimies un zvērēsim nekad nezaudēt paļāvību saviem darbiem, saviem pienākumiem Latvijas labā. Mums tālāk jākalpo lielā uzticībā un gribā palikt latviešiem, lielā vienprātībā turoties tautas kopībā par godu brīvības vārdam, par godu mūsu karogam. Mūsu tautai ir tālas un slavenas cīņu un uzupurēšanās tradicijas. Tās zina katrs karavīrs. Bet visas mūsu labās tautas tradicijas arī jānodod tālāk mūsu jaunās paaudzes glabāšanā un ziņā. Un tas ir viens no mūsu pirmajiem pienākumiem šodien un rīt, lai mūsu tauta būtu stipra laiku laikos. Pār visām lietām mums jaunajai paaudzei jānodod ticība Latvijas nākotnei. Mūsu Daugavas Vanagi, mūsu organizētā sabiedrība ir tā, kuŗai uz pleciem gulstas Latvijas brīvības saturs. Lai atdodam visu savu dzīvi tēvzemei un brīvībai!"

Pēc uzrunas V. Hazners par veikumiem DV mērķu sekmēšanā pasniedza organizācijas zelta nozīmi Verneram Lenšam un Arnoldam Līgotnim, DV centrālās valdes atzinības rakstus Alfredam Ūdenānam un Jānim Kovaļenko, bet pateicības rakstus T. Volbergam un J. Trubačam.

Pēc svinīgās sēdes apvienības pr-ks A. Tīdemanis ar dzīvesbiedri — vietējās vanadžu kopas priekšnieci — savā ģimenes mājā bija rīkojis pieņemšanu Detroitas latviešu organizāciju vadītājiem.

Abas Detroitas latviešu luterāņu draudzes Sv. Pāvila draudzes baznīcā 16. novembŗa vakarā bija rīkojušas kopīgu Latvijas valstssvētku dievkalpojumu, kuŗu, Sv. Pāvila draudzes mācītā jam slimības dēļ nevarot piedalīties, vadīja Kristus draudzes mācītājs J. Sīpols.

Latvijas valstssvētku aktu 17. novembrī Mākslas mūzeja lekciju zālē, korim diriģentes Ainas Brožes vadībā nodziedot ASV himnu, ar uzrunu atklāja latviešu apvienības Detroitā pr-ks D. Rudzītis. Pēc Latvijas himnas, D. Rudziša aicināts, latviešu skolas vadītājs L. Vīksne pasniedza skolas audzēknim Miķelim Bērzkalnam ALAs izglītības biroja rīkotajā pārbaudījumu sacensībā iegūto nopelnu stipendiju. Svētku runu teica Komitejas Latvijas brīvībai un ASV DV valdes pr-dis V. Hazners (skat. LA 20. novembŗa numurā).

Koncerta daļā soprāns Irma Kurme ar Valdi Treimani pie klavierēm dziedāja latviešu komponistu 12 dziesmu, bet V. Treimanis sniedza divus klavieru solo.

18. novembŗa vakarā Sheraton Cadillac viesnīcā notika pieņemšana lūgtiem amerikāņu viesiem, kas bija apvienota ar preses konferenci. Atklājot šo sanāksmi, LAD priekšsēdis D. Rudzītis izteica cerību, ka Brīvās Eiropas raidītājs atjaunos raidījumus latviešu, igauņu un lietuviešu valodā un pasniedza Detroitas pilsētas valdes locekļiem Bekai (Mary V. Beck) piešķirto Latvijas 50 gadu atzinības medaļu „Pro Merito". Pateicības uzrunā Beka novēlēja latviešu tautai palikt vienotai un stiprai cīņā par zaudētās brīvības atgūšanu. V. Hazners uzsvēra, ka pretestības gars latviešu tautā dzimtenē, sevišķi jaunatnē, ir stiprs. Koncerta daļā soprāns Astra Kalniņa ar Noru Mičuli pie klavierēm dziedāja latviešu autoru dziesmas, kuŗas pieņemšanas dalībnieki uzņēma atsaucīgi, veltījot māksliniecei ilgstošus aplausus. Vietējais dienas laikraksts „The Detroit News" 19. novembŗa izdevumā bija ievietojis fotouzņēmumu un pagarā rakstā atreferējis pieņemšanas norisi.

O. E.

Vai aizdevumi būs jāiekasē tiesas ceļā?

LATVIEŠU STUDENTU CENTRĀLAS SAVIENĪBAS 25. KONGRESS MINEAPOLĒ

ASV latviešu studenti savā gadskārtējā kongresā šogad pulcējās 26. un 27. oktobrī Mineapolē. To atklāja Latviešu studentu centrālās padomes locekle Ruta Priedkalne, kuŗu arī izraudzīja par kongresa vadītāju, bet par sekretārēm Intu Sloku un Zigrīdu Sloku.

LSCS prezidija ziņojumā R. Priedkalne uzsvēra ārlietu darbības lielo nozīmi studentu darbā. Nākošais starptautiskais studentu kongress paredzēts nākošā gada janvārī un, domājams, šoreiz notiks Norvēģijā, jo kārta pienākusi Eiropai. Šai sakarā piebilstams, ka pēdējais kongress notika Afrikā, kur latviešu studentus pārstāvēja kādreizējā peldēšanas pasaules rekordiste Ilze Konrade, kas tieši uzturējās šai kontinentā, bet pirms tam kongress bija organizēts Austrālijā, kur latviešus pārstāvēja R. Priedkalne un I. Birzulis.

Tāpat latviešu pārstāvjiem jāturpina piedalīties amerikāņu studentu kongresos, jo arī tajos ir daudz ārzemju novērotāju, kas dod iespēju atgādināt Latvijas likteni ne tikai amerikāņu studentiem, bet arī viņu cittautu viesiem. Attieksmē uz ārlietu rezolūcijām ar prieku atzīmējams, ka bez pagājušajā gadā pieņemtās rezolūcijas, kuŗa nosoda Pad. savienību par ticības, rases, ideoloģijas un tautību diskrimināciju Austrumeiropā, šogad kongress pieņēmis jaunu rezolūciju par Pad. savienības varmācīgo rīcību Čechoslovakijā.

Baltiešu studentu federācijas gadskārtējais kongress šogad jārīko lietuviešiem. Federācijas prezidijā latviešus pārstāv Ruta Priedkalne un Andrejs Eglītis. Organizācijas ACEN un BATUN lūgtas atsūtīt federācijai savāktos materiālus par apstākļiem okupētajās Baltijas valstīs pašreiz, lai tos varētu izlietot cittautu studentu informēšanai. Šie materiāli noderētu arī dažādiem rīkojamiem semināriem par Baltijas valstīm, tāpat Austrālijas latviešu studentu apvienības pārstāvjiem, piedaloties austrāliešu universitāšu kongresos. Arī LSCS pašreiz veido īpašu komiteju faktuālu materiālu vākšanai par okupēto Latviju. Par biletena „Baltic Student News" jauno redaktoru izraudzīts Valdis Inzers, bet viņam trūkst korespondentu, tāpat prezidijs meklē rakstītājus Starptautiskās studentu apvienības žurnālam „The Student", kas apraksta aktuālas studentu un politiskās problēmas visā pasaulē.

LSCS kasē uz kongresa dienu atradās 365,50 dol., tādēļ jaunajam prezidijam būs jāsāk vākt līdzekļus, jo savienībā nepastāv biedru maksas. Stipendiju fonda kasē pašreiz ir 998,98 dol. bet neatmaksāto aizdevumu kopsumma daudz lielāka, ASV vien pārsniedzot 3500 dol. Kongresa dalībnieki stipendiju fonda valdei ieteica lietot visas legālās iespējas, lai kaut vai ar advokātu palīdzību iekasētu atmaksājamās summas no kūtrajiem stipendiju kādreizējiem saņēmējiem, kas tagad aizmirsuši savu pienākumu. Ieteica arī apsvērt parādu nemaksātāju vārdu publicēšanu presē.

Pārrunājot darbības vadlīnijas, kongresa dalībnieki attiecsmē uz sakaru uzturēšanu ar Latviju par jaunu apstiprināja agrāko atzinumu, ka LSCS nedrīkst uzņemt jebkādus sakarus ar Latvijas oficiālās varas funkcionāriem.

Jaunajā LSCS prezidijā vienprātīgi par priekšsēža vietas izpildītāju ievēlēja Uģi Puķiti, kas reizē veiks arī ārlietu vicepriekšsēža pienākumus, un Juri Priedkalnu, bet par pārējiem prezidija locekļiem Andri Galli, Andreju Vāpi, Jāni Vāpi, Ilgvaru Dagu un Jāni Zemjāni. Stipendiju fondā savukārt izraudzīja Arturu Smagu, Juri Laivinieku un Gundegu Micheli, bet revīzijas komisijā turpmāk darbosies Jānis Ozols, Zigrīda Sloka un Inta Sloka. LSCS padomes sastāvā, kuŗā automatiski ieiet pēdējo trīs gadu prezidija priekšsēži, jaunajā darbības gadā būs Ruta Priedkalne, Andrejs Eglītis un Jānis Ērinš. Vairums ievēlēto ir no ASV, bet U. Puķīte, J. un R. Priedkalni, I. Daga un G. Michele no Austrālijas, kaut pašreiz uzturas Amerikas kontinentā.

D. R.

Kluba „Jautrais ods" DV namā Toronto rīkotajā Mārtiņu atskaņu vakarā ieradās ķekatnieces (no kreisās) M. Adama, O. Riekstiņa un L. Brasliņa.

Foto: JAK

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

KALAMAZŪ

Vietējās televīzijas raidījumā „Accent" Austra Balka 5. novembrī sniedza informāciju par latviešu tautas dziesmām, kā arī dziedāja pašas angļu valodā tulkoto „Lokaties mežu gali" pianistes I. Vinkleres klavierpavadījumā. 11. novembrī tai pašā raidījumā Sandra Miķelsone demonstrēja latviešu tautas tērpus un dalījamatniecības izstrādājumus, bet 15. novembrī raidījumā „Special Assignment" piedalījās A. Gailis un J. Pavasaris.

Pēdējās dienās Riversaides kapsētas latviešu nodalījumā guldīti 4 tautieši. 21. oktobrī māc. A. Piebalgs līdzās kompozitam Jēkabam Porukam apbedīja viņa dzīvesbiedri Annu Poruku. Tai pašā dienā prāv. J. Turks pēdējā gaitā izvadīja Almu Kleinbergu. 28. oktobrī no Kolumbusas pārveda mirušo bijušo Kalamazū latviešu biedrības valdes locekli zvēr. mērnieku, 75 gadus veco Kārli Grīnvaldu, kuŗu pēdējā ceļā izvadīja māc A. Piebalgs. 30. oktobrī, piedaloties prāv. J. Turkam un māc. A. Piebalgam, zemes klēpī guldīja bijušo Latvijas piensaimnieku centrālās savienības valdes priekšsēdi un aktīvo trimdas saimnieku biedrisko darbinieku Teodoru Kalniņu.

GRAND RAPIDI

Publiskā mūzeja telpās, kur notika latviešu etnogrāfijas un kultūras skate Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumu ietvaros, 10. novembrī dziedāja vietējais latviešu jauktais koris diriģenta R. Zuikas vadībā. Klausītāju bija pāri 200, no tiem apmēram puse cittautiešu, kas ar redzamu interesi sekoja dziesmām, kuŗu tekstus tulkoja angliski. Apskatījuši izstādi, vairāki amerikāņi izteica vēlēšanos iegādāties dažādas rotas lietas un keramikas izstrādājumus.

Vienības draudzes dāmu komiteja 10. novembrī baznīcas sabiedriskajās telpās bija organizējusi lāčplēšu godināšanas pēcpusdienu. Skolotājs Ed. Avots runāja par Latvijas dibināšanu pirms 50 gadiem, E. Brūna deklamēja, bet mūzikālus priekšnesumus (klavieres un flauta) sniedza Vita Liepiņa un Ingrida Birze. Godinot klātesošo lāčplēsi plkv. R. Vēliņu, dāmu komitejas pr-ce E. Medne viņam pasniedza ziedus. Viņa bija arī izcepusi lielu Latvijas 50 gadu jubilejas klingeri, ar kuŗu, tāpat kā ar citiem gardumiem, pacienāja visus sarīkojuma dalībniekus.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: 2 stāvu 8 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens eļļas apkure, garāža.

Kingston Rd. — Main: Atsevišķa 2 stāvu 4 dzīvokļu māja. Cena $38.000, iemaksa $6.000.

Leaside: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar privātu iebraucamo ceļu un garāžu. Cena $25.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Latviešu dzīves aktuālitātes Anglijā

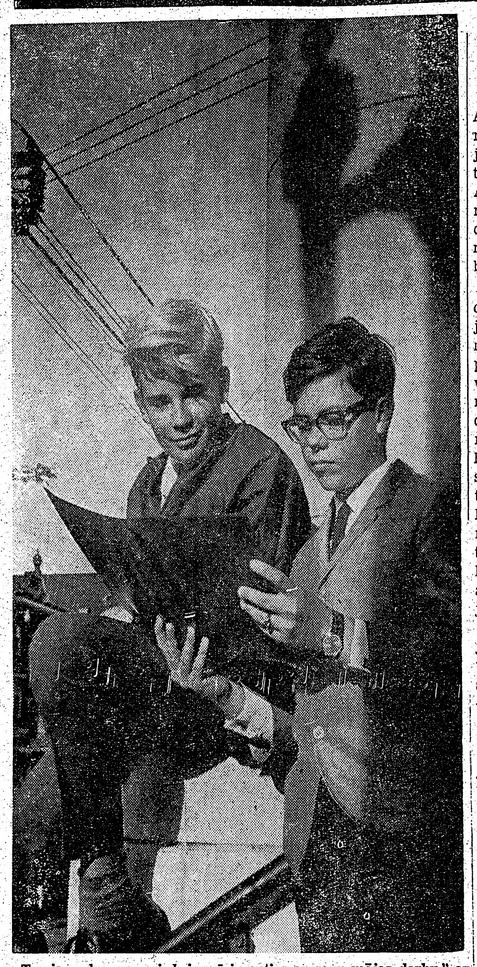

„Tu jau, draugs, esi briesmīgi centies ar savu mājas darbu," ar vieglu smaidu sejā, liekas, domā Imants Kārkliņš (pa kreisi), skatot sava klases biedra Andŗa Liepiņa burtnīcu. Viņi abi mācās Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijā, un saruna notiek uz Latviešu nama kāpnēm, gaidot mācību sākumu. Foto: J. Liģers

Latviešu sabiedriskajā dzīvē Anglijā pēdējā laikā bijuši vairāki notikumi kuŗi atsvaidzinājuši ikdienu un pievērsuši tautiešu uzmanību. Viesojās plkv. Aleksandrs Plensners no Zviedrijas, dziedone Antonina Vaivode no ASV un rakstnieks Arnolds Apse no Francijas, kuŗus bija aicinājusi DVF valde.

A. Plensners savam referātu ciklam DVF nodaļās bija izvēlējies tematu „Tautiskās atmodas nozīme", „Latvijas priekšvalsts politika", „Kur meklējams Latvijas neatkarības dabiskais pamats" un „Latvijas vēsture pēdējos simt gados". Še daži referenta atzinumi: Tautas atmodas laiks bija laikmets, kas īstenībā sakausēja un izveidoja latviešu tautu par pašapzinīgu foktoru. Nacionālā darbība nedz senatnē, nedz tagad ir pašlabuma meklētāju lauks. Arī mēs izjūtam ar lepnumu, ka mums ir tās pašas asinis un tā pati valoda, kas bija mūsu tautas modinātājiem. Ne vien rakstītajā vārdā meklējams mūžīgās Latvijas pamats; tas slēpts daudz dziļāk — latviešu dabā, tieksmēs uz savrupību — pēc sava kaktiņa un stūrīša zemes šī tieksme uz zemi un reizē ar to patstāvību bija tā, kas radīja mūsu valsti. Tā nav zudusi arī tagad un reiz atkal apliecināsies atjaunotas Latvijas valsts veidā.

Ļoti plaši bija izkārtota arī dziedones A. Vaivodes viesošanās. Viņa sniedza gan laicīga, gan garīga rakstura koncertus vairākos latviešu centros, izpelnoties nedalītu klausītāju atzinību, tāpat kā citos kontinentos, kuŗos A. Vaivode jau koncertējusi.

Anglijā samērā reti bijuši sarīkojumi, kuŗos auditorijas priekšā stājušies „dzīvi" literāti, tādēļ sirsnīgi sveikts visur bija rakstnieks Arnolds Apse no sava Klosteŗkalna Vogēzu kalnos Francijā. „Es gribu būt cilvēks, kuŗš vairo nevis bēdas, bet prieku," lasīju dzejnieka ierakstīto veltījumu kāda tautiešu nopirktajā ciemiņa romānā „Klosteŗkalns". Šādā nenomāktu cerību pilnā gaismā arī izskanēja viņa prozas un dzejoļu lasījumi. Kaut pagātne pamazām apsnigusi un nākotnes rīta zvaigzne vēl nav saskatāma, A. Apses sirds tomēr tic gaišākai nākotnei. „Daugavas vanagi, reiz mēs sasauksimies un karogu uzvilksim pie Baltijas jūras un teiksim: Te mēs esam un paliksim!" teica rakstnieks.

Anglijā viesojās arī bij. kara kapelāns mons. K.Ručs no Beļģijas, kuŗu pāvests iecēlis par latviešu un igauņu katoļu pārstāvi konsistorālajā kongregācijā Romā. Savos priekšlasījumos viņš uzsvēra, ka ieradies kā latviešu katoļu pārstāvis pie Svētā tēva, lai vēstītu dažus faktus un notikumus baznīcas dzīvē, kuŗiem ciešs sakars ar latviešu tautu. Cita vidū monsiņors pieskārās arī Vatikāna raidītājam, uzsverot, ka tas ar saviem rēgulāraijiem raidījumiem latviešu valodā stiprina mūsu tautas brāļus dzimtenē. Šie raidījumi dzimtenē labi sadzirdami, un tos klausās ne vien katoļi, bet arī citi tautieši. Raidītājs sniedz ne vien vēstis, kuŗas var interesēt tikai katoļus, bet arī citus trimdas dzīves notikumus. Pāvests šos raidījumus atvēlējis bez maksas, tādēļ mums būtu jācenšas šo raidītāju izmantot plašākā mērā.

Antiboļševistisko nāciju bloka un Eiropas brīvības padomes sanāksmes izvērtās par plašām brīvo un apspiesto tautu demonstrācijām pret komūnismu un Pad. savienības imperiālismu. Plašas demonstrācijas notika ne vien Londonā, bet arī Ziemeļanglijā, Bradfordā, kur bija ieradušies vairāki prominenti viesi — Ukrainas bij. ministru prezidents Jaroslavs Stecko no Minchenes, ANB Londonas nodaļas sekretārs V. Ojeskis, pazīstamais angļu žurnālists un Brīvības padomes pr-dis J. Grahams u. c. Savu pārstāvi bija sūtījusi arī Dienvidvietnamas sūtniecība Londonā.

Teicamā baltiešu sadarbība atkal apliecinājās Ziemeļanglijā, Šiplejā rīkotajā draudzības vakarā, kuŗā ieradās arī Baltijas valstu diplomātiskie pārstāvji, brīvības atgūšanu. Viņš vēlēja visiem centieniem iziet uz vēl cieliņš vēlēja, lai šis vakars kļūtu šāku sadarbību, ko jau praktizē ne vien par Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri, bet arī par apņēmības un sadarbības apliecināmības un sadarbības apliecinājuma dienu cīņai par zaudētās

A. P.

Apspriede par iecelotāju problēmām

Internacionālais institūts Toronto sadarbībā ar Kanadas iekšlietu ministrijas pavalstniecības departamentu nesen bija noorganizējis konferenci, kuŗā piedalījās vairāk nekā 100 delegātu no „krasta līdz krastam". Konferences darba virstemats bija „Sabiedrība un imigrācija", kuŗa ietvaros bija tverti visu referātu temati. Referenti bija un diskusiju paneļos piedalījās daudzi universitāšu profesori, valdības un pašvaldības pārstāvji, uzņēmēju un arodbiedrību pārstāvji un delegāti no organizācijām, kuŗām saskare ar ieceļotājiem. Interesanti atzīmēt, ka delegātu vidū, ieskaitot valdības pārstāvjus, tikai nedaudzi bija dzimuši Kanadā, bet vairums netieši pārstāvēja dažādas etniskās grupas. Latviešu delegātu vidū nebija, varbūt tādēļ, ka latvieši Kanadā pēdējos gados ieceļo pavisam maz.

Konferences pirmajā dienā tās dalībnieki galvenokārt pārrunāja darba metodes un iepazinās ar atšķirībām, kādas pastāv atsevišķajās provincēs ieceļotāju jautājumu kārtošanā. Konferences pārējās dienas bija veltītas kopīgajām problēmām, ar kuŗām saduŗas jauniebraucēji. Risinājās dzīvas pārrunas, it īpaši par metodēm, kā palīdzēt ieceļotājiem ātrāk iekļauties jaunajā vidē, ieskaitot darba atrašanu saskaņā ar iebraucēju profesiju, angļu valodas apgūšanu, izglītības turpināšanu u. t. t.

Konferenci atklājot, delegātus apsveica Internacionālā institūta prezidents V. Arčers un Toronto pilsētas valdes pārstāvis V. Allens.

Konferencei nebija politisku mērķu, tās darba kārtā arī neskāra jautājumus, kuŗi varētu eventuāli grozīt pašreizējos iecelošanas likumus. Konference bija lieliski organizēta, un tās galvenie mērķi — informācijas un ideju apmaiņa īstenojās iespēju robežās. Etniskās grupas, kuŗas pašreiz reprezentē lielāko ieceļotāju plūsmi Kanadā, bija ļoti ieinteresētas konferences gaitā, un delegāti, kas netieši pārstāvēja savu tautību, pārrunās bieži pieskārās tieši savas grupas speciālajām problēmām.

Ž. Zentiņš

LIELI UN MAZI NOTIKUMI . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

tiņam Gaujam par zāles un skatuves jauko iekārtojumu.

VALSTSSVĒTKU

DIEVKALPOJUMS

Abu Sidnejas latviešu ev.-lut. draudžu kopīgais Latvijas neatkarības pasludināšanas 50. gadskārtai veltītais dievkalpojums notika 17. novembrī jaunajā, tikko iesvētītajā, Sidnejas latviešu ev.-lut. draudzes dievnamā Hombušā, kuŗas pamatakmeni pērn iesvētīja archibīskaps A. Lūsis. Dievkalpojuma ievadījumā skauti un gaidas ienesa karogu, bet bazničēni, kājās piecēlušies, dziedāja „Svēts mantojums". Dievkalpojumu kuplināja SLB jauktais koris, diriģenta V. Ruļļa vadībā pirmajā daļā nodziedot A. Ābeles „Lūgšanu", bet otrā J. Sibeliusa „Lūgšanu". Liturģiju vadīja mācītāji J. Krauklis un P. Laiviņš, bet ērģeļu pavadījumus dziesmām sniedza J. Freimanis. Svētrunā māc. P. Laiviņš uzsvēra, ka latviešiem visā pasaulē tagad visvairāk nepieciešama ticība Latvijas nākotnei. Dievkalpojuma nobeigumā bazničēni nodziedāja Latvijas himnu.

KATOĻU DIEVKALPOPUMS

Latvijas valstssvētkiem veltīto katoļu dievkalpojumu 17. novembrī Sv. Dominika baznīcā Flemingtonā ar savu klātieni pagodināja un spredīķi teica kardināļa Gilroja pārstāvis bīskaps J. Frīmens, piedaloties arī Flemingtonas prāvestam A. Pegremam, lietuviešu un ukraiņu pārstāvjiem, kā arī austrāliešu draugiem. Gaidas un skauti ieradās ar saviem karogiem, bet tautas deju kopa Rota ar Latvijas nacionālo karogu. Goda vietā bija novietots arī jaundarinātais Aglonas dievmātes karogs, kuŗu iesvētīja iepriekšējā svētdienā. Dievkalpojumu kuplināja draudzes koris B. Adijana vadībā, nodziedot „Salve Regina", ērģeles spēlēja Kristīne Plātere. Dievkalpojumu vadīja un mesu celebrēja prāv. P. Bečs.

Bīskaps Frīmens spredīķi uzsvēra, ka vecākās paaudzes latviešiem palikušas atmiņas, kuŗas ir trejādas — skaistas, lepnas un skumjas. Skaistas ir atmiņas par skaisto Latvijas dabu, skaistajām vietām un daudz cita skaista, kas nav vārdos izteicams. Lepnas atmiņas ir tad, kad ar lepnumu var atcerēties savas valsts nodibināšanu, brīvības cīņas un valsts izveidošanu. Un latvieši var būt lepni, jo Latvija bija brīva un demokratiska valsts vārda vislabākajā nozīmē, dodot tik daudz brīvību un tiesību minoritātēm kā reti kāda cita valsts pasaulē. Bet skumjas atmiņas kļūst tad, kad jāatceras tās dienas, kad brīvību, kuŗu latvieši tik karsti mīlēja, atņēma sveša vara. Tādēļ daudzi latvieši meklējuši brīvību citās valstīs, arī Austrālijā. Bīskaps Frīmens pabeidza spredīķi ar vārdiem: „Lūdzaties, lai Latvija atgūtu brīvību, mācieties saviem bērniem latviešu valodu un vēsturi, iepazīstiniet viņus ar latviešu kultūru. Lai reliģija un patriotisms iet roku rokā!"

Prāv. P. Bečs, uzrunājot draudzi, aicināja lūgt Dievu uzklausīt mūsu lūgšanas un dot Latvijai brīvību. Viņš citēja līdzību par mazo sinepju graudiņu un 12 pēdu gaŗu stādu, salīdzinot to ar kristietības sīko sākumu un pašreizējo varenību, kā arī ar mazo latviešu tautu un tās lielo izturību.

Arī šis dievkalpojums beidzās, baznīcēniem vienojoties Latvijas himnā.

SVINIBU NOBEIGUMS

Plašās un šoreiz patiešām iespaidīgās Latvijas neatkarības proklamēšanas 50 gadu atceres svinības Sidnejā beidzās 17. novembŗa vakarā ar Raiņa sērdienu dziesmas „Daugava" uzvedumu, piedaloties turpat visiem Sidnejas latviešu teātŗa aktieŗiem.

Tāda bija Latvijas godināšanas norise Sidnejā, līdzīgi tā notika arī visos citos latviešu centros — Melburnā, Adelaidē, Brisbanē, Pertā un citur: pieņemšanas, svinīgi akti, koncerti vai uzvedumi, jauniešu un bērnu sarīkojumi, kuŗos latviešu skolu audzēkņi saņēma brošūru „Tēvu zeme Latvija". Bez tam raksti austrāliešu presē, ziņojumi radiofonā un pārraidījumi televizijā. Liekas, ka varam būt apmierināti, jo pat lielajā Melburnas vakara laikrakstā „The Herald" bija ievietota intervija par Latviju ar Melburnas universitātes profesoru E. Dunsdorfu ar viņa ģimetni, tāpat katoļu nedēļas laikrakstā „The Catholic Weekly" bija E. Šmugaja raksts „Sarkanā ēna pār jubileju", netrūkstot informācijai par Latviju arī daudzos citos dažādu pilsētu izdevumos.

Eduards Šmugajs

Sarīkojumu kalendārs
TORONTO

No 21. novembŗa—14. decembrim Bergdona galerijā Gvido Brūvera gleznu izstāde.

No 23. novembŗa — 1. decembrim Latviešu namā Jāņa Krūmiņa-Krūma gleznu skate. Atvērta darbdienās no plkst. 4—8 vak., sestd. un svētd. no 12—8 vak.

30. novembrī — 8. decembrim Sv. Jāņa baz-cas sarīkojumu telpās Gunāra Saliņa gleznu skate no plkst. 6 — 9 vak. svētd. no 12 — 8 vak.

30. novembrī — pl. 10 — 8 vak. un 1. decembrī pl. 10 — 5 pēcp. DV tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš ar bazāru DV namā 125 Broadview Ave.

30. novembrī — plkst. 8 vakarā Raibs vakars, priekšnesumi un dejas Latviešu namā. Rīko Gleškes ansamblis.

30. novembrī — pl. 6.30 Latviešu namā Latvijas kara skolas dibināšanas 49 g. atceres sarīkojums. Ieeja pret ielūgumiem.

1. decembrī — pl. 5.30 pēcp. Sv. Andreja baznīcas zālē, baritona Pētera Geistauta 50 gadu jubilejas koncerts

7. decembrī — TLB 20 gadu atceres svētki Latviešu namā. Plkst. 5 pēcp. svinīgs akts, plkst. 7 vak. svētku balle.

7. decembrī — no pl. 10 — 6 vak. Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas Ziemsvētku tirdziņš — 200 Balmoral Ave.

21. decembrī — pl. 2.30 DV namā DV Toronto nodaļas eglītes vakars bērniem, pl. 7.30 vak. pieaugušiem.

22. decembrī pl. 3 pēcpusdienā Walmer Rd. baptistu baznīcā Ziemsvētku ieskaņa mūzikā ar solistiem M. Dežardēnu un P. Geistautu,, pianisti A. Rundāni, TB draudzes kori A. Purva vadībā un stīgu kvartetu.

31. decembrī — Jaungada sagaidīšana DV namā, 125 Broadview Ave.

31. decembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā Jaungada sagaidīšanas balle. Spēlēs divas deju kapellas.

11. janvārī — plkst. 7.30 Itona auditorijā „Atvadības" — tautiska dziesmu spēle. L. Gleškes vadībā.

25. janvārī — pl. 7 vak. vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.

8. februārī — DV Toronto nod. tradicionālā masku balle DV namā.

8. martā — Čikagas Piecīšu kabarets King Edward Sheraton, Crystal Ballroom telpā plkst. 7 vakarā.

9. martā — Čikagas Piecīšu koncerts Latviešu namā.

LAIKRAKSTA LATVIJA AMERIKA atsevišķi numuri dabūjami Torontc latviešu veikalos

NUPAT IZNĀKUSI

Ingridas Vīksnas
UN GĀJIENS NEAPSTĀJAS
Dziļi personiska pārdomu dzeja, kas rāda mūsu nemitīgo mainīšanos līdzi laika plūsmai. Ar savu piekto grāmatu Ingrida Vīksna pierāda savu īpatnējo, atšķirīgo stilu un seju mūsu daudzo dzejnieku starpā.
Grāmatai apvalku zīmējis Ed. Dzenis.
GRĀMATAS CENA $4.20

DRĪZUMĀ IZNĀKS
Angelikas Gailītes
RITAUSMĀ
Kultūrvēsturisks stāsts par Andreju Pumpuru un laika biedriem. Autore še rāda savu prasmi vienkārši un skaisti attēlot tā laika notikumus, zīmīgi raksturojot tajos iesaistītās personas.
Vāka apdare ED. DZEŅA
GRĀMATAS CENA $4.00

Daugavas Vanagu Grāmatnīca,
491 COLLEGE ST., TORONTO 4, ONT. CANADA.

Lūdzu piesūtīt „UN GĀJIENS NEAPSTĀJAS" ..... eks.
„RITAUSMĀ" ..... eks.
Vārds, uzvārds .....
Adrese .....
Samaksai pievienoju $..... Datums .....
Paraksts

Otrs izdevums
LILIJAS ZARIŅAS
SARKANĀ MIGLA
Autore stāsta par dzīvi okupētajā Latvijā kopš Jelgavas krišanas 1944. gada vasarā līdz izbēgšanai uz Rietumiem. Grāmata ir dzīves stāsts par visu, ar ko toreiz bija jāsaduŗas mūsu tēviem, mātēm, brāļiem un māsām. Tas tālu pārsniedz katru izdomu par pazemojumiem, kuŗi bija jāpacieš un jāpārdzīvo tiem, kam nebija laimes izkļūt brīvībā

Šī ir GRĀMATA, kas pārspēj visus iepriekšējos izdevumus PAR okupantu izrīcībām un DZĪVI okupētajā LATVIJĀ
Grāmata glīti iesieta — 588 lapas puses, maksā $7.50
PASŪTINĀJUMA ZĪME.
Līdzam izsūtīt ..... eks. „SARKANĀ MIGLA". Samaksai pievienoju $.....
Vārds, uzvārds ..... Adrese .....
Datums ..... Paraksts .....
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA,
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMASINAS
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
1969. GADA JAUNIE MODEĻI
ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO
Hans PLAUDE
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Tel. HO 6-1131

JAUNĀS LIELO SVĒTKU GRĀMATAS
Dr. Edg. Andersona
LATVIA - Past and Pres
50 gadu atceres izdevums
528 liela form. lapp., pāri 640 bildes un kartes ...
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS, 11. un 12. sēj. ...
V. Plūdoņa—MAZĀ ANDUĻA ATMIŅAS, Zuntaka ...
KAMOLIŅŠ, lielo un mazo tautas dziesmu izlase ...
A. Dimā rom. — KARALIENE MARGA, 1. sēj. ...
J. Kontera — JAUNAIS VĀRDA DIENU KALEND ...
1969. gadam ...
JANIS ROZENTĀLS, gleznu mape, jauns paplaš. iz...
Visas grāmatas skatāmas visās grāmatnīc...
Sagatavošanā sekojošas grāmatas:
K. Ieviņa romāns — Dvēseļu rēgi ...
A. Dimā romāns — KARALIENE MARGA, 2. sēj. ...
J. Zeibolta luga — TRIS SOĻI UZ LAIMI ...
Dr. A. Ziedoņa disertācija Pensilvēnijas univers...
THE RELIGIOUS PHILOSOPHY OF JANIS RAINI ...
The first scholarly work ever written on any Latv...
LATVJU GRĀMATA, Waverley, I...
U.S.A. 50677

A EGLĪTIS — TV RENT...
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. L...

LATVISKAS ROTAS ...
KALUPE
DIMANTI — PULKSTE...
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENI...
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. ...
Ont., tālr. 533-2837. Tautiešie...

AUSTRA ŠMITS...
DĀMU FRIZIERSALONS...
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. ...

ROSAR-MORRISON FUNERAL HO...
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORON...
RŪPIGA UN SMALKJŪTIGA...
APBEDĪŠANAS CEREMONIJ...
IZKĀRTOŠANA

Cik maksā labs padoms?
Īstā brīdī — nesamaksājams un citās reizēs tas pasarga no „dārgas maksāšanas" neziņas vai vieglprātīgas taupības dēļ. Lietpratīgs padoms, vairāk nekā 17 gadu pieredzes asināts, bezmaksas nāk līdzi un vienmēr pavada katru apdrošināšanas darījumu, ko Jūsu labā nokārtojis

VALD. BE... apdrošināšanas ...
759 — 0...

KAS? KUR? KO? TORONTO ...

789-1511
Alfred Stikuts Realtor
Diplomēts Kana... Institūta
A. STIKUT...
2889 Dufferin St.

BROADVIEW DELIKATEŠU ...
105 DANFORTH AVE (pie B...
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MI...

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6 -...
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks...

KRĀSU UN MELNBALTAS ...
attīstīšana ■ palielinājumi ■
citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■
BENJAMIŅA FILMU LABOR...
747 Richmond St. E., Toront...
Tel. 363—6496

JAUNĀS LIELO SVĒTKU GRĀMATAS

Dr. Edg. Andersona

LATVIA – Past and Present

50 gadu atceres izdevums

528 lielā form. lapp., pāri 640 bildes un kartes $19.80
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS,
11. un 12. sēj. ..... ā 7.80
V. Plūdoņa—MAZĀ ANDUĻA ATMIŅAS, Zuntaka ilus. 2.80
KAMOLIŅŠ, lielo un mazo tautas dziesmu izlase 3.50
A. Dimā rom. — KARALIENE MARGA, 1. sēj. 3.90
J. Kontera — JAUNAIS VĀRDA DIENU KALENDĀRS
1969. gadam 1.00
JANIS ROZENTĀLS, gleznu mape, jauns paplaš. izd. 24.00
Visas grāmatas skatāmas visās grāmatnīcās.

Sagatavošanā sekojošas grāmatas:

K. Ieviņa romāns — Dvēseļu rēgi ..... $ 3.90
A. Dimā romāns — KARALIENE MARGA, 2. sēj. 3.90
J. Zeibolta luga — TRĪS SOĻI UZ LAIMI 3.90
Dr. A. Ziedoņa disertācija Pensilvēnijas universitātē
THE RELIGIOUS PHILOSOPHY OF JANIS RAINIS 6.80
The first scholarly work ever written on any Latvian.

LATVJU GRĀMATA, Waverley, Iowa, U.S.A. 50677

IEGĀDĀJIETIES LATVIEŠU KARAVIRAM VELTĪTĀS SKAŅU PLATES!

DV Nr. 3
LATVIEŠU KARAVIRU DZIESMAS
Stereo $5.50
Mono $5.00

Saturs: Junda, Daugavas Vanagu dziesma. Dziesmā ietilpināta pulkveža K. Lobes runa. Daugav' abas malas. Vīru zvērests. Par zemi, ko mīlam. Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskapa A. Lūša runa. Lielā junda. Sardzes maršs. Sardzes priekšnieka komandas pie Brīvības pieminekļa. Apsveikšanas maršs. Svēts mantojums. Rīga dimd. Ardievu, Saulcerīte. Kam tu zviedzi, kumeliņ. Pa to ceļu, kas gar ciemiem. Es karāi aiziedams.

DV Nr. 2
Stereo $5.50
Mono $5.00

Saturā: Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Balta roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpiņrasā.

15. Divizijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā draugs. Balta roze nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti. Aizgāja latvietis. Komanda un Jundas signāls.

Daugavas Vanagu Grāmatnīca,
491 College St., Toronto 4, Ont., Canada.

DV Nr. 1
Stereo $5.50
Mono $5.00

Saturs: Paliec sveiks, mans mazais draugs. Dzimtenes meitenes dziesma. Kad šķiroties no tēva mājām. Man dzīvē laimes nav. Tumba rasā. Ikkatru sestdienas vakaru.

Saule uzlec mirdzēdama. Paliec sveika, baltā bērzu birze. Zilais lakatiņš. Augstienē pie Madonas. Klip klap. Kad ar uzvaru šo kauju.

Diriģents I. Sakss, solisti — P. Geistauts, Maiga Dežardēna (soprāns), DV vīru ansamblis un E. Slaucītāja pūtēju orķestris — dir. E. Slaucītājs.

UZ LATVIJU
Labākā dāvana
Visvairāk pieprasītā dāvana
ASV DOLARU CERTIFIKĀTI
PILNĪGI GARANTĒTI
ĀTRA PIEGĀDE
TIKAI DĀVANU CERTIFIKĀTI ir vērtīgāka dāvana par sainīšiem. Jūsu piederīgie to jums apstiprinās. Tāpēc, ja plānojat turpmāk sūtīt saini, tad sūtiet tikai DĀVANU CERTIFIKĀTUS, jo par tiem jūsu piederīgie visvairāk priecāsies.
TIKAI PAR DĀVANU CERTIFIKĀTIEM
jūsu piederīgie visu var iegādāties — pārtiku, apģērbu, tekstilijas, apavus un daudz citu lietu — amerikāņu, rietumeiropiešu, kā arī vietējos ražojumus speciālos Vneshposyltorg dolaru veikalos. To jums piederīgie apliecinās.
TIKAI PAR DĀVANU CERTIFIKĀTIEM
jūsu piederīgie var nopirkt ko vēlas par SPECIĀLI PAZEMINĀTĀM CENĀM. To viņi jums apliecinās.
NAV PIEMAKSAS
ne sūtītājam, ne arī saņēmējam.

RUBĻI UZ USSR
Ja jūsu piederīgie vēlas saņemt skaidrā naudā rubļos, mēs to varam izkārtot caur ārzemju banku Maskavā. Jūsu piederīgie saņems PILNU IZMAKSU, BEZ ATVILKUMIEM. Piegāde 10—14 dienās. Pēc kursa 9 jaunie rubļi par $10.00. Pārsūtīšanas izdevumi līdz $30.00 ir $2.75 un 10% virs $30.00. Visi pasūtinājumi ir garantēti un apdrošināti.
PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street
New York, N.Y. 10010
PIEPRASIET JAUNĀKO CENRADI, ĻOTI SVARĪGI

NOTĀRS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr.

LE 5-5555, Toronto

Reinis Veidemanis

Dzimis 1913. gada 15. novembrī,
miris 1968. gada 19. novembrī.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

A. EGLITIS — TV RENTAI
17" — $ 8.- mēnesi
21" — $ 9.- mēnesi
23" — $10.- mēnesi
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
VALDE
Aldonas ĶIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4
Ont., tālr. 533-2837. Tautiešiem atlaide

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
Parkošana abās bēru mājās

No Argentīnas
GVIDO BRŪVERA
gleznu izstāde
BERGDON GALERIJĀ
180 Davenport Rd., Tor.
TĀL. 924—3865
No 21. nov. — 14. dec.
pl. 10 — 5 p.p.

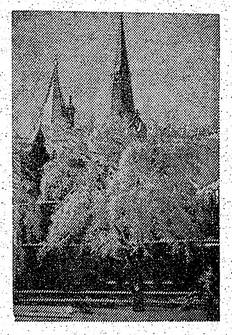

DV izdotās
latviskās
ZIEMAS SVĒTKU apsveikuma kartites
MAKSĀ KOMPLEKTĀ (12 dažādas) $2.00.
Vairumtirgotājiem atlaide
Kartītes dabūjamas visās lielākās grāmatnīcās un pasūtināmas pie J. TREIJA kga 135 Elmer Ave., Toronto 8 Ont. Canada. Tālr. 698-5936.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

PĀRSŪTĀM
naudu uz LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAIŅU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Pasūtiniet sev un saviem draugiem žurnālu
DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTS
Šis izdevums veltīts LATVIJAS brīvībai un labākai nākotnei un ir Daugavas Vanagu centrālās valdes izdevums.
Atbildīgais redaktors — VILIS HAZNERS
Redaktori: RAIMONDS ČAKS, RITA GĀLE un TONIJA KRŪKA.
DVM iznāk regulāri sešas reizes gadā ar plašu literāro daļu, idejiska un politiska satura rakstiem un apcerēm, ievērojamu darbinieku atmiņām, DV dzīves informāciju, vana džu, sporta un humora nod aļām.
Abonēšanas maksa vienam gadam: Amerikas kontinentā $5.50, uz ārzemēm, ja maksā dolaros, $3.60. Atsevišķu numuru cena $1.00.
PASŪTINĀJUMI ADRESEJAMI —
Apgāds DAUGAVAS VANAGS — 491 College Street,
Toronto 4, Ont. Canada.

Cik maksā labs padoms?

Īstā brīdī — nesamaksājams un citās reizēs tas pasarga no „dārgas maksāšanas" neziņas vai vieglprātīgas taupības dēļ. Lietpratīgs padoms; vairāk nekā 17 gadu pieredzes asināts, bezmaksas nāk līdzi un vienmēr pavada katru apdrošināšanas darījumu, ko Jūsu labā nokārtojis

VALD. BEBRIS
apdrošināšanas speciālists
759 — 0266

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Apgādā DAUGAVAS VANAGS iznākusi
Johana H. Vigmana

VIENS NO MILJONIEM

Tulkojis Alfrēds Vinčels
Vāku darinājis Alfreds Jaunzems

J. H. Vigmans ir VIENS NO MILJONIEM, kas pavadījis 3650 dienu KRIEVIJĀ un SIBIRIJĀ . . . beidzamā pasaules kara laikā viņš, būdams holandietis, krievus uzskatīja par saviem draugiem . . . Ko viņš savā naivumā pārdzīvojis SIBIRIJĀ, lasiet šai atmiņu grāmatā, kurā viņš brīdina brīvo pasauli miljonu vergu vārdā . . .

Grāmatai 216 lapas puses. Glīta apdare. Cena $4.00.

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICAI,
491 College St., Toronto 4, Ont. Canada
Lūdzu piesūtiet „Viens no miljoniem" ..... eks.
Samaksai pievienoju $.....
Vārds un uzvārds .....
Adrese: .....
.....
Datums, ... Paraksts:

SEKRETĀRE
vai
laba mašīnrakstītāja
un telefona atbildētāja
VAJADZĪGA
firmai darbam 5 dienas nedēļā.
Zvanīt M. Lejiņa kundzei
Toronto 363-6496

DĀVANU SAIŅI

uz Baltijas valstīm, Ukrainu un Padomju Savienību.

Mēs nosūtām pārtikas saiņus līdz 33 mārciņām.
Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu.

Mēs arī pārsūtām jūsu pakoļos saiņus līdz 17¾ mārc netto. Šie sainīši ir pilnīgi apdrošināti.

Mūsu veikalā ir daudzas un dažādas mantas piemērotas sainīšiem.

Ārpus Toronto dzīvojošie klienti, sūtiet savus pasūtinājumus un sainīšus ar ekspresu vai pastu mums tālākai nosūtīšanai. Samaksu nokārtosiet vēlāk pēc mūsu paziņojuma saņemšanas. Lietuviešu uzņēmums.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Avenue, Toronto 3, Ont.
Tel. 531-3098

LATVIEŠU NAMS
īrē telpas
sarīkojumiem un viesībām.
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak., sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko godību galdus.
TELEFONS 922-2331
491 COLLEGE ST. TORONTO.

ZIEMSVĒTKU DĀVANĀM

ārzemju smaržas un vislabākie kosmētikas preparāti
d a b ū j a m i
MEDICAL — DENTAL PHARMACY
1949 Yonge St. (pie Davisville) Toronto
Recepšu pagatavošana. Piegāde mājās.
Latviešiem 10% atlaide.
Elza Galdiņa

KAS? KUR? KO? TORONTO

789-1511
Alfred Stikuts Realtor

Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

BROADVIEW DELIKATESU veikals
105 DANFORTH AVE (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
■ attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■
■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont
Tel. 363—6496

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board
Ont. Association of Real Estate Boards.

KONST. KĀRKLIŅŠ
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114, mājās 691-3883

Danforth — Chester: Ziemeļos no Danforth, tuvu pazemes dz-ceļam. 3½ istabu atsevišķs bungalovs, jauna moderna apkure, moderna virtuve, vannas istaba, garāža un liels dārzs 25 x 136 pēdas. Izdevīgs pirkums. Cena $16.900,-, 7% obligācija.

Danforth — Broadview: Ziemeļos no Danforth un rietumos no Broadview — 9 istabu 2 stāvu atsevišķa dubultķieģeļu māja, silta ūdens apkure, moderna virtuve, vannas istaba un ats. tualete pagrabā. Privāts iebraucamais ceļš un dubultgarāža. Tuvu satiksmei. Cena $39.500,-.

Victoria Park — O'Connor Dr.: 4 istabu ats. dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu dzīvokli, moderna eļļas apkure, 2 virtuves, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš ar pie mājas piebūvētu garāžu. Cena $24.900,-.

MĒS SAGĀDĀJAM NAUDU MĀJAS IEMAKSAI, PIRMO UN OTRO HIPOTĒKU BEZ ATLIDZIBAS

NIKSONS IZRAUDZĪJIS PRESES REFERENTUS

Jaunievēlētais ASV prezidents Niksons par savu galveno preses sakarnieku izraudzījis Kalifornijas publicistu H. Kleinu, piešķirot viņam sakaru direktora titulu. Kleinu uzskata par Niksona personīgu draugu kopš 1946. gada. Jau pirms prezidenta vēlēšanām viņu minēja par paredzamo preses sekretāru Niksona valdībā, bet tagad pēc izraudzīšanas amatā Kleins paskaidrojis, ka viņam piekritīs tikai informācijas koordinēšana valdībā, ne Baltajā namā. Par tā galveno informātoru Niksons jau agrāk bija izraudzījis R. Zigleru, lietpratēju reklāmu nozarē Losandželosā. Kleins un Zīglers sadarbībā sniegs visu nepieciešamo informāciju presei, izņemot ziņas, kuŗas varētu kaitēt valsts drošībai.

Niksons nopietni apsver paturēt tikai vienu demokratu pārstāvi miera sarunās ar ziemeļvietnamiešiem Parīzē. Līdz šim abi sarunveži bija demokrati — Herimens un Vanse. Nav vēl zināms, kuŗu no abiem Niksons pēc amata pārņemšanas 20. janvārī atstās Parīzē, otru aizstājot ar republikāņu sarunvedi. Herimens bija dedzīgs Hamfrija kandidatūras atbalstītājs prezidenta vēlēšanās, par spīti savam profesionālā diplomāta statusam. Vanse iekšpolitikā izrādījis mazāku aktivitāti un ir elastīgāks, vairāk piemērots diplomātiskai darbībai. Domā, ka Niksons vienu no viņiem aizstās ar Henriju Kabotu Lodžu, kuŗš bijis ASV vēstnieks Saigonā un labi pazīst apstākļus Vietnamā. Arī šī rīcība sarunvežus Parīzē izraugot no abām partijām, liecinātu par Niksona līdzsvara un vienības politiku, ko viņš deklarēja tūlīt pēc ievēlēšanas par prezidentu.

Lai cik sekmīgi Niksonam izdotos radīt valstī vienību, ļoti tumša ir spiegu ēna, kas klāj visas ASV un dziļi iespiežas arī NATO noslēpumos. Amerikāņi norūpējušies, ka spiegi, kuŗiem bijuši pieejami NATO noslēpumi, arī atklājuši Pad. savienībai, kur novietotas ASV atomieroču eksplozīvās galvas. Pašreiz rūpīgi skaidro, cik lielā mērā spiegi iedragājuši Rietumeiropas aizsardzības plānus. Pētījumi galvenokārt centrējas uz Rietumvāciju, kur tie ilgst jau 2 mēnešus, kopš atklājās jaunas spiegošanas afēras.

Attieksmē uz spiegu darbību NATO nometnē, Vašingtona vēl nav pilnīgā skaidrībā, ciktāl tie paguvuši iespiesties ASV militārajos noslēpumos. Lielākās rūpes rada iespēja, ka spiegi, varbūt atklājuši ASV atomieroču novietojumus Eiropā, tādēj, iespējams, ka šīs slēptuves pārvietos uz citām vietām. Liekas, ka spiegiem nemaz nav pārāk jācenšas izdibināt amerikāņu militāros noslēpumus, jo tos vaļsirdīgi atklāj rietumu ziņu aģentūras, kuŗas sniedz informāciju visiem preses izdevumiem. Spiegiem tikai jāaizlasa amerikāņu laikraksti, jāpaziņo tajos minētie militārie dati un jāsaņem no Maskavas nauda . . . Vēl nesen laikrakstos bija lasāms ziņojums no Vašingtonas, ka ASV novietojušas Rietumeiropā 7200 taktisko atomieroču, ieskaitot raķetes ar apm. 400 jūdžu sniedzamību. Tāpat ziņots par artilerijas un bumbvežu municijas novietojumiem, kvantumu u.t.t. Šī viegli prātība ar loģisku saprātu vienkārši nav izprotama, par attaisnojumu nemaz nerunājot, jo līdzinās jau apmātībai. Vēl tikai vajadzētu precīzi laikrakstos paziņot ieroču, atomraķešu un municijas novietojuma vietas, tad spiegi kļūtu pilnīgi bezdarbnieki . . . To prese, droši vien, arī darītu, ja vien šīs vietas skaidri zinātu. Bet spiegu uzmanības pievēršanai pietiek jau ar tiem „sīkumiem", kuŗus prese ziņo. Atlikušo tad paveic spiegi paši.

Vai Niksona izraudzītajiem preses referentiem Kleinam un Zīgleram veiksies labāk valsts noslēpumu paglābšanā no sensāciju kārajiem amerikāņu žurnālistiem?

Maskava vēlas tuvināties Niksonam

„Maskava vēlas ASV militāro klātieni Dienvidaustrumāzijā arī pēc miera iestāšanās Vietnamā," Londonā izteikušies vārdā nemiernēti Pad. savienības un Austrumeiropas diplomāti, kas liek domāt, ka Kremlis cer kaut kādā veidā sadarboties ar jaunievēlēto ASV prezidentu Niksonu miera uzturēšanā šai telpā. Kāds no padomju informātoriem žurnālistiem dotā intervijā izteicies, ka Pad. savienībai nebūtu iebildumu pret savstarpēju līgumu starp ASV un Taizemi, Malēziju, Singapūru, Indonēziju vai Filipīnām, ja vien tas neizveidotos līdzīgos militāros blokos kā Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijā SEATO vai Austrālijas, Jaunzēlandes un ASV līgums ANZUS. Jautāts, vai Maskavai būtu iebildumi pret amerikāņu militārajām bazēm minētajās valstīs, padomju pārstāvis izvairīgi atbildējis: „Jums jau ir bazes Taizemē."

Niksonam pretim sniegtā Maskavas roka kļūst labāk saprotama padomju pārstāvja izteicienu turpinājumā, ka ASV un Pad. savienībai ir viens un tas pats drauds Āzijā — sarkanā Ķīna. Padomju savienība, acīm redzot, uzskata, ka Vietnama vairs nebūtu kavēklis sekmīgām sarunām ar ASV. Par spīti Parīzes sarunu nonākšanai strupceļā, Maskava liekas pārliecināta, ka miers Vietnamā beidzot tomēr iestāsies, tādēļ šis jautājums uzskatāms gandrīz jau par nokārtotu. Arī tā iznākums Maskavai ir „tikpat kā zināms" — komūnistiska Dienvidvietnama. Bet — kā ir ar Čechoslovakiju? Tā varētu būt iemesls formālai sarunu atlikšanai, sevišķi par Eiropas problēmām, bet Maskava cer, ka, Niksonam janvārī pārņemot ASV prezidenta amatu, tiks pāri arī šim šķērslim. Par Vietnamas jautājuma nokārtojumu, kā jau teikts, Maskava ir skaidrībā — Dienvidvietnama varētu vienoties ar Ziemeļvietnamu par sava veida komūnismu, bet ne Pekingas ietekmē, kas Kremlim nepavisam nepatiktu, tādēļ tas būtu ar mieru atteikties no savām monopoltiesībām komūnisma pasaulē attieksmē uz Dienvidvietnamu. Tas ir arī Kambodžas prinča Sihanuka ilgi lolotais sapnis.

Piezīmējams, ka augšējā ziņa, kuŗa ņemta no kanadiešu dienas preses, liekas visai savdabīga. Katrā ziņā tā ir nenoteikta, neskaidra un liekas vēl nepārbaudīta.

Vai sazvērestību pret Niksonu izdomājuši žīdi?

Kairo prese izteikusi pārliecību, ka apgalvotā 3 jēmeniešu sazvērestība nogalināt jaunievēlēto ASV prezidentu Ričardu Niksonu ir izdomāta, lai noskaņotu turpmāko ASV politikas noteicēju pret arabiem. Laikraksts „Al Ahram" raksta, ka ziņojumi par šo mistisko sazvērestību ir pilni „tukšumiem", bet „Al Gumhurriya" apgalvo, ka stāstu par sazvērestību izdomājusi Ņujorkas policija, kuŗu laikraksts apzīmē par „cionistu midzeni Amerikā". Arī „Al Ahram" piebilst, ka apgalvotā sazvērestība varētu būt izdomāta, lai pamudinātu Niksonu atzīt, ka pieci miljoni Ņujorkas žīdu tikai atrāvuši viņam savas balsis prezidenta vēlēšanās, bet arabi mēģinājuši viņu nogalināt.

Jāšaubās, vai Kairo preses apgalvojums, ka žīdi atrāvuši Niksonam savas balsis prezidenta vēlēšanās ir pareizs. Tikai dažas dienas pirms vēlēšanām Niksons lielāko ASV žīdu organizāciju vadītāju konferencē apliecināja savu atbalstu Izraēlai, kam tūlīt sekoja žīdu preses zīlējumi un pat ieteikumi, ka 75—80% žīdu, kuŗi 1960. gadā nobalsoja par Džonu Kenediju, šoreiz balsos par Niksonu, kaut iepriekš cildinājuši Hamfriju par Izraēlas draugu un „goju ar žīda sirdi".

Kanada prasa legālu attaisnojumu Čechoslovakijas okupācijai

Apvienoto nāciju sesijā Kanadas pārstāvis Bīslejs 25. novembrī pieprasīja, lai Pad. savienība pamatotu un izskaidrotu legālu attaisnojumu iebrukumam Čechoslovakijā, vadoties no starptautiskām tiesībām. Tā bija viena no noteiktākajām runām sesijas tiesību komitejā, prasot skaidru agresijas definējumu. Jautājums par šo definīciju apspriests AN speciālā 35 valstu komitejā, kuŗā Kanadas pārstāvis paskaidrojis, ka ir gatavs turpināt agresijas definējuma izstrādāšanu, bet ASV pārstāvis Kūpers izrādījis rezervēšanos, apšaubot tās vērtību. Viņš izteicies, ka debates speciālajā komitejā un tāpat tiesību komitejā rādījušas pārāk lielu uzskatu pretišķību.

Bet katra agresijas definīcija jāapstiprina AN valstu vairākumam. Rezolūcijas atbalstītāji uzsver, ka agresijas definējums ir nepieciešams elements drošības padomes funkcijām. AN sesijas norise pa lielākai daļai atradusies Pad. savienības iespaidā, un daudzi domā, ka tas ir vienkāršs padomju manevrs, lai Rietumiem sagādātu kavēkļus, kā visu laiku noticis Vietnamas kara jautājumā. Padomju delegāti teikuši daudz runu, lai atspēkotu rietumvalstu pārmetumus un attaisnotu iebrukumu Čechoslovakijā. Ir tomēr zīmīgi, ka padomju runātāji pēdējā laikā izvairās no citkārt biežās ASV „imperiālistiskās politikas" pieminēšanas.

Kanadas pārstāvis Bīslejs sarkastiski norādījis, ka kardinālais jautājums ir, vai AN turpmāk vēlas vadīties no vispār pieņemtajiem starptautiskajiem tiesību standartiem un tos atzīt, vai arī atrast divus jaunus „likumīgus nokārtojumus" — vienu sociālistiskajām valstīm, bet otru pārējai pasaulei. „Varbūt varētu to vēl atklātāk deklarēt: vienas tiesību mērauklas lieladzīm valstīm, bet citas — mazajām," izteicās Kanadas pārstāvis.

DZELZS AIZKARS ČECHOSLOVAKIJĀ AIZVĒRIES

Ar jaunajiem un vēl stingrākajiem satiksmes ierobežojumiem dzelzs aizkars Čechoslovakijai pilnīgi aizvēries. Jebkāda satiksme ar ārzemēm slēgta. Iekšlietu ministrija paziņojusi visu ārzemju vīzu atsaukšanu un aizliegusi jebkāda veida ceļojumu uz ārzemēm, pamatojot šo rīcību ar to, ka „tas nav valsts interesēs". Dzelzs aizkars pilnīgi slēgts, kad iekšlietu ministrijai kļuva zināms, ka vairāk nekā 2 miljoni čechoslovaku tiecas izbraukt uz ārzemēm, bet ap 5000 jau lūguši kapitālistiskajās valstis patvēruma tiesības. To vidū vairums ir zinātnieku, dažādi intelektuāļi un techniskie darbinieki.

VALDĪBAS KRIZE ITALIJĀ

Visā valstī sākušos strādnieku streiku un studentu nemieru rezultātā Italijā atkāpusies Džiovanni Leones vadītā kristīgo demokratu valdība, kuŗa bez vairākuma parlamentā valdījusi tikai 5 mēnešus. Valsts prezidents Džuzepe Saragati meklē jaunu ministru prezidentu, lai atjaunotu centristu un kreiso partiju bijušo koaliciju.

Dažas stundas pēc ministru prezidenta Leones atkāpšanās streiku izbeidza dzelzceļnieki. Komūnistisko arodbiedrību federācija atzīst, ka 24 stundu ilgais telefona, pasta un dzelzceļnieku ģenerālstreiks izdevies sekmīgi. Tai pašā laikā arī Italijas studenti, prasot steidzīgu universitāšu sistēmas pārkārtošanu, drūzmējās Turīnas centrā, sadūrās ar policiju Neapolē un demonstrēja Romas ielās. Studentu nemieri izplatījās no ziemeļiem uz dienvidiem, kamēr valsts prezidents Saragatī pūlējās izraudzīt jauno valdības galvu, lai atrisinātu jau vairākas dienas ilgstošo valdības krizi. Viņam bijušas gaŗas sarunas ar italiešu politiķiem par kārtības atjaunošanu valstī. Paredzams, ka jau tuvākajās dienās viņš paziņos jauno ministru prezidentu.

Pēdējās ziņas vēstī, ka kristīgie demokrati ministru prezidenta amatam ierosinājuši Mariano Rumoru. Iespējams, ka valsts prezidents Saragati viņu lūgs sastādīt jauno valdību, kuŗā, paredzams, koalicijā ar kristīgajiem demokratiem ieies arī sociālisti, pārstāvji no abām lielākajām partijām.

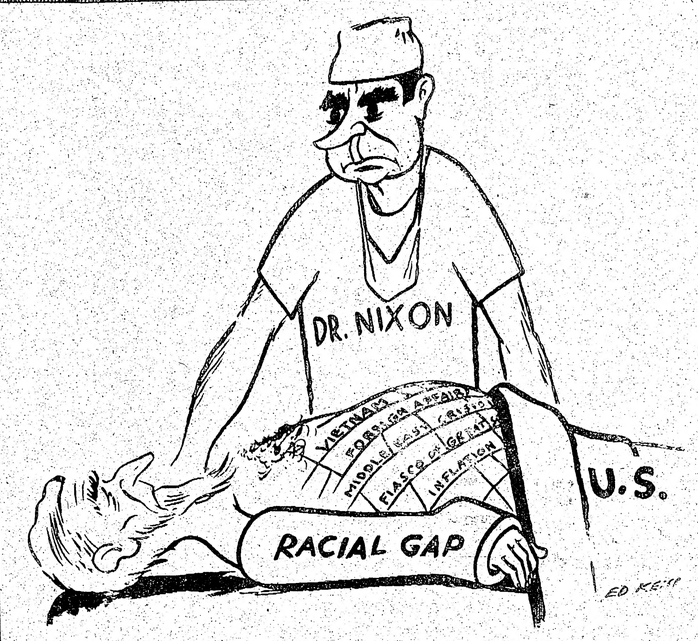

„Tēvoci Sēm, jums nepieciešama pamatīga plastikas operācija!" Ed. Keiša karikatūra

Saigona piedalīsies miera sarunās

Pēc ilgākas pretošanās Dienvidvietnamas valdība beidzot paziņojusi Vašingtonai, ka ir gatava piedalīties miera sarunās Parīzē arī gadījumā, ja kā atsevišķu delegāciju tajās pielaiž vietkongus, t.i. pašu mājas komūnistus un terroristus. Tieši vietkongu atzīšana par atsevišķu delegāciju līdz šim bija galvenais Saigonas iemēsls sarunas boikotēt. Tagad Vašingtonai, acīm redzot, izdevies Dienvidvietnamas valdību pierunāt sūtīt pārstāvjus uz Parīzi, kur paplašinātajām sarunām ar vietkongu piedalīšanos vajadzēja sākties jau 6. novembrī.

Parīzē jau ieradies Saigonas valdības pārstāvis, lai sagatavotu viceprezidenta Kī un viņa delegācijas ierašanos nākošajā nedēļā. Dienvidvietnamiešu delegācijas vietraudzis ir kāds viceprezidenta Kī birojs augstāks ierēdnis, kuŗa vārdu neizpauž „aiz slepeniem iemesliem".

Pieņem, ka Saigona par piedalīšanos sarunās izšķirusies tikai pēc tam, kad saņēmusi Vašingtonas solījumu, ka pie apspriežu galda tai sabiedroto vidū piešķirs galveno lomu. Tas ļauj paredzēt, ka četru partu starpā pie kopīgā sarunu galda risināsies ilgas un asas diplomātiskas cīņas, jo Saigona, labi apzinādamās komūnistu mērķus, pretosies visiem spēkiem savu valsti pazudināt. Hanojas un vietkongu politiskie centieni ar dažādām diplomātiskām machinācijām un amerikāņu pārliecināšanu, pareizāk, „apvešanu ap stūri", ir pilnīgi skaidri: panākt komūnistu līdzdalību Saigonas koalicijas valdībā, kas būtu sākums pilnīgai varas pārņemšanai.

SĪKĀS ZIŅAS

⊙ Otavā ieradies jaunais Pad. savienības sūtnis Kanadā Boriss Mirošņičenko, kuŗš nomainījis līdzšinējo Ivanu Špedko. Šim 57 gadus vecajam padomju diplomātam ir plaša pieredze: viņš bijis internacionālā institūta Maskavā redaktors un strādājis citos augstos amatos, kuŗiem sakars ar ārlietām.

⊙ Maskavā iecerētā pasaules komūnistu partiju konference, kuŗai bija jānotiek jau šāgada 25. novembrī, tagad paredzēta nākošā gada maijā. Par to vienojušies sagatavošanas apspriede Budapeštā, kuŗā no 67 pārstāvētajām komūnistu partijām par konferenci Maskavā nobalsoja 64 partiju pārstāvji.

⊙ Rietumvācijas kristīgo demokratu partija ar negaidītu vienprātību izraudzījusi aizsardzības ministru Gerhardu Šrēderu par savu kandidātu valsts prezidenta vēlēšanām, kuŗas, liekas, notiks februārī. Pašreizējais 74 gadus vecais prezidents Heinrichs Libke sava amata pilnvaras noliks 30. jūnijā, 10 nedēļu pirms viņa otras piecgades termiņa beigšanās.

SPORTS

IGAUŅU UZVARA KANADAS BALTIEŠU GOLFA MEISTARSACĪKSTĒS

Pavisam vēlu rudenī kad golfa sezona praktiski jau ir pabeigta, notika pirmās Kanadas baltiešu meistarsacīkstes golfā. Tās bija ierosinājuši igauņi, kuŗi arī veica sacīkšu technisko izkārtojumu. Meistarsacīkstes notika tikai vienībām, no kuŗas 9 spēlētājiem vērtēja 6 sekmīgākos. Uzvarēja igauņi ar 517 punktu kopskaitu, 2. vietā ierindojās latvieši ar 534 punktiem, bet lietuvieši šoreiz apmierinājās ar 3. vietu, iegūstot 542 punktus. Latviešus pārstāvēja torontieši R. Vorps, A. Ammanis, A. Galiņš. E. Šķiliņš, K. M. Grimba un sadberietis E. Purgalis.

—cbb—

PIRMAIS DARBA POSMS PAVEIKTS

Latviešu sporta apvienības Kanadā „Latvijas 50 gadu projekta" — vieglatlētikas laukuma izbūves Sidrabenē šai rudenī paredzētais darba posms paveikts un tālākos izveidošanas darbus atsāks pavasarī. Arvien gaŗāks kļūst arī organizāciju, saimniecisko pasākumu un sporta labvēļu saraksts, kuŗi ar ziedojumiem sekmējuši šī sporta un jaunatnes centra izbūvi. LSAK ar pateicību atzīmē šādu ziedojumu saņemšanu: Sun-Val Construction Co (K. Pilāgs) 50 dol., Kromanis Electric 25, P. Rasiņš 25, K. Bencons 25, J. Ādminis 20, E. Lejiņš 20, Toska Construction 20, G. Lūris 15, Z. Miķelsons 10, V. Roze 10, B. Miska 10, J. Ratnieks 10, J. Āboltiņš 5, K. Pavasars 5, E. Robežgruntnieks 5, K. Briedis 5 un S. Pilāga 1 dol.

Kā jau ziņots, laukuma pilniga izbūve izmaksās ap 3000 dol., tādēļ vēl arvien ir gaidīti talcinieki, kuŗi šī projekta īstenošanu atbalsta materiāli.

—cbb—

PĒRTIĶIS ATGRIEZĀS SPROSTĀ

(Pārresums no 1. lpp.)

publicēt šo darbu. Tāds pats liktenis piemeklēja veselu virkni citu padomju rakstnieku un dzejnieku, kas bija iedrošinājušies lietot brīvāku valodu. Tāpat kā nelaimīgajiem kolchozniekiem partija gadiem ilgi bija noteikusi, ko sēt un kā pēc plāna pļaut, tagad partija noteica arī padomju gara darbiniekiem, ko domāt un ko drīkst publicēt. Bet šis rīkojums intelektuāļiem jau pats par sevi norādīja, ka „paradīzē" ieviesies gruzdošs gara darbinieku sacelšanās bacilis, kuŗu politbirojs centās jau pašā dīglī iznīcināt.

Pēc Staļina nāves uz brīdi intelektuāļu brīvās domas atkal izpaudās tik skaļi, ka partija no jauna uzlika uzpurnu visiem padomju rakstniekiem un dzejniekiem. Tomēr domāt sākušie intelektuāļi vairs nebija tik viegli apklusināmi. Radās padomju rakstnieku pagrīdes publikācijas, no kuŗām daudzas kontrabandas ceļā sasniedza arī brīvo pasauli.

Vēl nesen pasaules prese ziņoja par jaunām padomju intelektuāļu tiesāšanām Maskavā. Vladimiras cietumā pat veselu stāvs rezervēts dumpīgo rakstnieku un dzejnieku „pārskološanai". Šīs bargās komūnistu varasvīru represijas tomēr nespēj apklusināt pilsoņu slepeno cerību un prasību balsis.

Visnozīmīgākais protesta izteikums politbiroju satrauca aizvadītajā vasarā. Jūnija sākumā Maskavā no rokas rokā gāja pazīstamā padomju atomfiziķa un Ļeņina balvas laureāta Andreja Zacharova apcerējums par pasaules politisko notikumu attīstību nākotnē. Rietumvalstu ārlietu resoru archīvos ir pilnīgs tā sauktā „Zacharova manifesta" teksts. Tajā Zacharovs apbrīnojami objektīvi iztirzājis Pad. savienības un rietumvalstu attieksmes, nākot klajā ar vairākiem pārsteidzošiem secinājumiem. Zacharovs konstatējis neapšaubāmu „jaunstaļinisma" atdzimšanu Pad. savienībā. Runājot par Staļina laiku, viņš atzinis, ka nežēlības metodēs tas pārspējis Hitlera rīcību. Zacharovs arī norādījis uz daudzām nejēdzībām padomju saimnieciskajā politikā un asi kritizējis politbiroja centienus apspiest katru brīvu domu. Slavenais padomju atomfiziķis lietas nosaucis īstajā vārdā un, atzinis pašreizējo stāvokli par nepanesamu, zīlē notikumu attīstību nākotnē. Pats zīmīgākais tomēr ir Zacharova apgalvojums, ka līdz 1980. gadam Pad. savienībā komūnistu partija vairs nebūs vienīgā, par kuŗu pilsoņu vēlēšanās varēs nodot savas balsis. Daudzpartiju sacensībā uzvarēs reālisti, kas stiprinās īstu demokrati-ju un izdarīs tālejošas reformas.

Zīmīga, ka Zacharovs pareģoto pārmaiņu laikā ne ar vārdu nepiemin pašreizējo komūnistu varas izpildorganu — politbiroju. Vai Zacharovs savu manifestu nav pamatojis tieši uz pretišķībām, kuŗas nenoliedzami konstatētas vienpadsmit viru kollektīva varas organā? Vašingtonai ir labi zināms, ka Maskavas politbirojs jau labu laiku sadalījies trīs frakcijās. Konservatīvo stalinisma līniju politbirojā pārstāv partijas ideoloģs Suslovs, viņa vistuvākais domu biedrs — latviešu komūnists Pelše un bijušais čekas priekšnieks, pašreizējais arodbiedrību virsbiedrs Šeļepins. Kosiginu, Poļanski un Mazurovu uzskata par viriem, kuŗi pārliecināti, ka reformas ir neizbēgamas. Pārējie 5 politbiroja locekļi — Brežņevs, Podgornijs, Voronovs, Kirilenko un Šelests — ieņem nogaidošu stāvokli, tādēļ izšķirīgā brīdī viņu atbalsts var tikpat labi nosvērties kā reformistu, tā staļinistu frakcijas pusē.

Ne Brežņevs, ne arī Kosigins nav paspējuši nodrošināt neapšaubāmu autoritāti politbirojā, tādēļ abu formālā valdīšanas laika beigas, ar kuŗām nopietni rēķinās arī Vašingtonā, var izzīmēties ar daudz lielākām politiskām pārmaiņām nekā Niksona stāšanās Džonsona vietā. Labi informētās diplomātiskās aprindās runā, ka paŗ pirmās vijoles spēlēšanu politbirojā jau tagad sākusies cīņa starp reformistiem Mazurovu un Poļanski un konservatīvo „jaunstaļinieti" Šeļepinu. Ja virsroku ņems reformistu frakcija, tad kā pirmie no politbiroja pazudīs Suslovs ar Pelši. Šķiet, ka Zacharovs ir pārliecināts, ka pārmaiņas politbirojā beigsies ar to, ka Brežņeva krēslā iesēdīsies kāds gados jaunāks reformists.

Padomju intelektuāļu aprindās Maskavā savukārt cirkulē runas par citu notikumu attīstības iespēju. Apsverot reālitātes, šim runām var būt arī savs pamats. Runa ir par maršalu Grečko, kas, ja nebūs līdz tam laikam jau nolikvidēts, varot aizsūtīt visu politbiroju uz vietām, kuŗās pašreiz smok apcietinātie drosmīgie politbiroja idejiskie pretinieki. Dienā, kad pret Kremli būšot vērsti sarkanarmijas tanku lielgabalu stobri, varot pienākt Zacharova paredzētā komūnistu vienpartijas varas izbeigšanās. Pašas padomju varas radītā varenā militārā dūre kādu nakti negaidītā militārā apvērsumā, varbūt, pārmainīšot dekorācijas Kremlī.

Vai un kad šī nakts pienāks, varam tikai minēt. Latviešiem tomēr ir sakāmvārds, ka nav dūmu bez uguns.

Aleksandrs Kegumnieks